

Németh Ákos

VÖRÖS BÁL

1919. január-június

Munkások, tengerészek, katonák és tisztek, kommunisták, szociáldemokraták, polgárok, férfiak és nők

Sötét szoba, két alak a homályban

NŐI HANG: Tudod-e, mióta már?

FÉRFIHANG: Lassan száz éve lesz.

NŐI HANG: És meddig még vajon?

FÉRFIHANG: Száz évig biztosan.

NŐI HANG: Micsoda száz év!

A két alak összefonódik.

-

TISZA GRÓF: *(Dolgozószobájában az íróasztalra borulva fekszik. felriad)* Van itt valaki?

IDEGEN KATONA I.: Tisza István gróf, vendégeid vannak. Miért nem mondod nekik: Isten hozott?

TISZA: Kik maguk?

KATONA I.: A lelkiismereted, ha van ilyen.

TISZA: Hogy jutottak be? Eh, nem érdekes. Az ezüstnemű a szekrényben, és itt a tárcám. Fogják... és takarodjanak.

KATONA II.: Tedd el a mocskos pénzed, gazember. Beszélj velünk tisztelettel.

TISZA: Hogy mer tegezni?

KATONA I.: Ne emeld fel a hangod, Tisza gróf, a bíráid előtt állsz.

TISZA: Senkiházik, kóbor kutyák! Ide jutottunk? Ez az ország összeomlott, nincs többé teendőm. A Teremtőnek tartozom számadással, de ze a kettőnk számadása lesz.

KATONA II.: Elég a szócséplésből! Sötét gazember, mennyi árva és mennyi nyomorult emlegeti a neved. És túl sokan vannak, akik már nem fogják emlegetni soha. Meghíztál a háborúdon, keselyű.

TISZA: Mit értesz ebből? Ó, sancta simlicitas, hát lőj, ha így megkönnyebülsz

KATONA II.: Dögölj meg, kutya.

Lövészek, sötét. A cselédek sikoltozása

-

CSERNY: Uraim, nem mer tenni senki többet? Hát így megijedtek egy árva matróztól? Növeljék a tétjeiket, vagy nem volna rá kurázszi?

DRAGONYOS: Sok a szöveg.

CSERNY: Jó, legyen! Maradunk itt, óhaj szerint.

CIVIL: Sorom van.

DRAGONYOS: Semmi. Lássunk téged.

CSERNY: Egy pár, két pár, póker. Na lám, így kell ezt csinálni.

DRAGONYOS: Megvagy, gazember, régen figyeltelek. Hamiskártyás disznó, most nem menekülsz.

MÁSİK DRAGONYOS: Borítsd az asztalt!

KOCSMÁROS: De vitéz urak! A rohadt életbe, nem látod, mi van megint? Vidd hátra az üvegeket!

KOCSMÁROSNÉ: Törjék szét egymást az asztallábakkal, mér mindig az én borommal?

KOCSMÁROS: Megvert minket a Jóisten.

DRAGONYOS: Vigyázz, ha leveri a lámpát a disznó, nem látunk semmit!

CIVIL: Uraim! Ez örület! Hova keveredtem?

EGY KATONA: Dragonyosok, parasztok, kinn öljétek meg, ha bajotok van velem! Soha nincs az embernek nyugta. Én meg aszíttem, vége a háborúnak.

MÁSİK KATONA: Na, már meg ledöntik a lámpát. Az anyját! Mehetünk haza, sötétbe is áll a bál, ha megtaláljuk a kijáratot.

KOCSMÁROSNÉ: Jézus Máriám, Szűzanya, Szent József, segíts. Mér nem dögöltetek meg inkább a fronton, kurafiak.

-

CSERNY: Szűz Mária! Szent Péter! Szent Antal! Szent József! Minden szentek az égben, fogok látni még egyáltalán?

JULI: Uramatyám, téged aztán helybenhagytak.

CSERNY: Bedagadt a szemem, a kezem-lábam, mindenem. Parasztok! Hányan voltak, ki tudja, és elállták a kijáratot.

JULI: Te szegény.

CSERNY: Falusi tahók.

JULI: Te szegény-szegény, Juliska babája. Csicsijja... majd én felgyógyítlak, egyetlenem.

-

HANG: Utat, vigyázat! Nem hallod, hogy dudálok, paraszt?

POLGÁR: A libériás apád. Majd elgázolt.

KERESKEDŐ: A gróf volt, erre viszi a sofőrje napra nap.

POLGÁR: Miféle gróf?

KERESKEDŐ: Hát a gróf, a Károlyi. Vörösebb már, mint egy tüdővésztes köpése, pfuj.

POLGÁR: Hallja, vigyázzon, még meghallja a rendőr.

KERESKEDŐ: Köpök én azokra is.

POLGÁR: Mióta nincsen király, nincs az erkölcs seholse. Hallotta, mit beszélnek?

KERESKEDŐ: Mindent beszélnek. Ha így megy, én nemsokára végleg bezárok.

POLGÁR: Uraim, nem sok jót jósolok, annyit mondhatok. Biztos forrásból beszélek.

KERESKEDŐ: Az ő bajuk.

POLGÁR: És megalakult a bolsevik párt, aszondják, a Dohány utcában, tudja, hol. Az utca népe, veszett kutyák, csak mennek utánuk. Puska van mindegyiknél!

KERESKEDŐ: Engem nem érdekel, mióta a fiam ott maradt Galíciában. Meghalt ő is, tőlem már mindenki megdögölhet.

-

LANDLER: El kell utasítani! El kell utasítani! Uraim, el kell utasítani!

BÖHM: Vyx nem tréfál. Az ultimátum komoly. Én beszéltem vele. Azt mondtam. Ha ezt aláírjuk, a bolsevik párt tagsága negyedmillióra nő tíz nap alatt. Erre azt

mondja, hogy jól értsem, németül: Das ist mir ganz egal.

LANDLER: Ez a francia szarik mindenre, ami nálunk történik. Ebből elég volt.

GARAMI: Elvtársak! Ebből elég volt, valóban. Elfelejtitek, hol vagytok. Az útszéli hang... végre is a szociáldemokrácia kormányerő.

WELTNER: A kormány! Károlyi semmire nem alkalmas. Kapkod, a teljesítőképessége határán áll, a felesége a napokban fog szülni, a gróf ráadásul lázas beteg, tegnap majdnem elájult. Mikor a Vyx-jegyzéket megkapta, sírva fakadt, a papírt földhöz vágta, és kifordult az ajtón. Egy napig nem látták.

GARAMI: Talán egy szocdem kormány. Talán az elérne valamit. Ha nyugalom lenne, nyugalom. Az Internacionálé segítene minket. De a bolsevikok belerúgnak ebbe.

WELTNER: Uraim, felesleges áltatnunk magunkat, lámpavason fogjuk végezni mindannyian, csak a sorrend kérdéses.

GARAMI: Nem látok megoldást.

LANDLER: Én is csak egyet.

WELTNER: Akkor hát...?

LANDLER: Diktatúra. Hatalomátvétel. Egyesülés a kommunistákkal.

GARAMI: Gazember!

BÖHM: Ez a Bokányi ügye.

KUNFI: Én mosom kezeimet.

WELTNER: Végre kimondta...

GARAMI: Nekünk nincs beszélőnivalónak...

LANDLER: Kövesd Peyer elvtársat!

GARAMI: Ebből elég volt, Landler elvtárs!

KUNFI: Csendesebben.

GARAMI: Miféle hang ez?

KUNFI: Na, áll a bál.

BÖHM: Elvtársak, legyünk észnél! Amit Landler elvtárs mond, legalábbis érdemes a meggondolásra. Az orosz bolsevitek Tarnopolban állnak.

GARAMI: Rémhír! Az elvtársak már Gödöllőnél hallják a kozákllovak dobogását.

BÖHM: Kérlek, Garami elvtárs... Én ide a Minisztertanács üléséről jövök. A Minisztertanács a segítségünket kéri.

LANDLER: Böhm, te viccelsz.

KUNFI: Csendet!

BÖHM: Nem tudom, mi lehetséges még. Az államkincstár üres, nincs egy szál katonánk. Az ország fele megszállás alatt, és mi mentené meg a többi. Mi lehetséges még?

WELTNER: Semmi sem lehetséges.

BÖHM: A francia jegyzéket vissza kell utasítani. Nem adhatjuk át az ország kétharmadát. Ami most demarkációs vonal, az országhatár lesz, mindenki tudja. Ez téboly. A jegyzéket vissza kell utasítani.

LANDLER: Akkor hát...

GARAMI: Egy szót se! Egyelőre még én vagyok a Magyar Szociáldemokrata Párt elnöke, én, Garami Ernő. A vezetőségi elvtársak, úgy látom, teljesen behódoltak a bolsevik agitációnak. Gratulálok. Ám, közölnöm kell, hogy nem járulok hozzá semmihez. Elvesztettük a csatát, a szociáldemokrata párt félreáll. Vegyék át a

kormányzást a kommunisták, ők sodorták ide az országot az uszításukkal.
Ám lássa az antant, mit ért el azzal, hogy hátba támadta a jelenlegi kormányt, mosom kezeimet.

WELTNER: Nem viselkedsz méltóan.

GARAMI: Mihez méltóan, ostoba? Ehhez a csódtömeghez nem adom a nevem. A bolsevikok megbuknak, ez szükségszerű. És utána?

LANDLER: Játsszod a sértett vezért, mert magadra maradtál.

BÖHM: Sajnos egyikőnk sem tud olyan megoldást, amivel a kommunizmus elkerülhető. Minden vita ellenére.

WELTNER: Nincs határozat?

BÖHM: Ha így hadonászol, a fejünkre szakad a plakát.

WELTNER: Károlyi magánkívül lesz.

GARAMI: Még nem határoztunk semmiről!

BÖHM: Hagyjuk ezt, nekünk most a szükség diktál.

GARAMI: Undorítóan viselkedtek. Bokányi néhány hete még saját kezűleg pofozta ki a gyűléseiről a kommunistákat. És ma, elborult szemekkel kiabál a világforradalomról. Szánalomra méltó bagázs, kollaboránsok, elsöpör benneteket a történelem.

-

GARAMI: Ne féljete, hogy megelőznek, örültek. Mi marad utánatok? Vártam már ezt az árulást.

-

EGY ÚR: Félelemből meg fognak ölni minket. Szarrá lövik Budapestet, aztán az országot háromfelé vágják. Nesze Csehország, nesze Románia, nesze Szerbia. A Lánchíd

lesz a szerb-román határ, onnan fognak átköpdösni egymásra, és megmottozzák a papírcsónakokat is.

JULI: Magának pénzre van szüksége. Magának még bajai lesznek, látom én.

ÚR: A vörösök itt sunyítanak köztünk. Addig nem nyugszanak, míg meg nem nyúznak valamennyiünket. Nyakig beásnak a földbe, aztán elengedik a kutyákat, mint a cár atyuska muzsikjai.

JULI: Ha meghalunk, hát meghalunk. De addig élni kell, apám.

-

JULI: Az én matrózom most is a várost járja. Csak kóborol. De urat csinállok belőle, urat én.

MIMI: Majd elissza.

JULI: *(borúsan)* Csak éjjel szeret. Tudom én, csak éjjel.

MIMI: Ne edd magad annyira utána, kis hülye. Inkább ülj ahhoz dagadt vigéchez, nem látod, hogy bámul? Ha pénzed se lesz, verni is fog a tengerészed.

JULI: Már ver. De azt szeretetből teszi, tudom.

MIMI: Ne sóhajtozz, hanem dolgozzál.

-

JULI: Tiszt úr, mért búsul magában? Hiszen maga fess fiú. Vous me plaisez, mon petit capitaine, vous savez? Hát nem válaszol?

TISZT: Eredj innen.

JULI: Hadnagy úr, drága hadnagy úr, csak magyarul szeret? Holnap tán meg már csehül tanul. A cseh lányok olyanok, mint a piszkafák, higgye el. Hoppá! Ha el nem kap, bizony a csizmái elé kerülök, kis kapitányom.

TISZT: Felesleges többet innod.

JULI: Részeg vagyok, azt mondja? Nem igaz. Nem vagyok rossz lány, csak magába zúgtam. Vous avez pas d'envie coucher avec moi? Nem vagyok rossz lány, ezt tudnia kell. Imádom, ahogy ráncolja a homlokát. Jöjjön el velem, nem bánja meg. Nevetsz, hát kinevetsz?

TISZT: Menj innen, most nincs kedvem.

JULI: Mind ilyenek vagytok. A nevem: Lisette. De igazából Juli vagyok. Ugye, Julinak fogsz hívni? Rád kell hogy támaszkodjam, bocsáss meg.

TISZT: Ígérje meg, kisasszony, hogy szólni fog, ha kavarog a gyomra.

JULI: Nem vagyok beléd szerelmes, hidd el. De élni kell valamiből. De azért a bajuszod tetszik, szó se róla.

TISZT: Tűnj el végre, várok valakit.

JULI: Jól van, értelek! Hát várunk.

-

CSERNY: A jószagú mindenedet, Juli, pont erre az emberre kellett akaszkodnod? Tűnj el.

TISZT: Szervusz, elvtárs.

JULI: Ahá! Az urak ismerik egymást! Micsoda kellemes meglepetés. Mutass be ennek a fess fiúnak. Mondja, édes hadnagy úr, minden tisztnek ilyen fekete bajusza van?

CSERNY: Tűnj el végre. Menjünk innen, testvér, mert nem lesz nyugtunk.

TISZT: Még be sem mutatkoztam. Pogány József vagyok.

CSERNY: Cserny, volt tengerész. Mária Antónia naszád.

TISZT: Százhetvenegyes lövészezred, Piave, Montebello.

CSERNY: Cattaro.

TISZT: Keleti-Kárpátok és Csernovitz.

-

JULI: Itt ölelgetik egymást, ahelyett, hogy engem ölelgetnének.

-

CSERNY: *(pénzt vesz el Julitól)* Csak ennyi! Ma megint csak ittál, te rüfke.

JULI: Miért bántasz mindig?

CSERNY: Ne feleselj! Mert még kicifrázom azt a szép pofádat.

-

EGY ÚR: A jövő annyi lidércnyomással fenyeget! Nem is akarom tagadni, Tisza meggyilkolása óta félek. Mire számíthatunk?

MÁSIK ÚR: Ez egy operett. Kávéházi diplomaták, a Károlyi bandája. Meg vannak számlálva a napjaink. Nincs semmi mögöttük.

I. ÚR: A vörösök!

II. ÚR: A csürhe!

I. ÚR: Csendesebben, báró úr, könyörgöm.

II. ÚR: Odáig nem fajul a dolog, remélem, hogy a cselédek diktáljanak nekünk! Furcsa volna, nem találja?

I. ÚR: Ön nevet?

-

- KUN:** Milyen lucskos tél.
- SZAMUELY:** Túl sokat nézel kifelé az ablakon. Még megérjük, hogy mint egy színigazgató a szezon végén eltűnsz a bevétellel.
- KUN:** Azt mondjátok, botladozik a forradalom. Azt mondjátok, éledeznek a szabadság ellenségei. Azt mondjátok, a szemem láttára halódnak a köztársaság legszebb vívmányai. Tizenkilenc január... milyen nyomorult hónap! A hosszú tél nem kedvez a bolsevikoknak az asztrológia szerint.
- POGÁNY:** Az ám, de a régi párt kimúlt, mint egy beteg ökör, felfúvódott az októberi nem várt zabálástól. A szocdem párt szétesett... Itt az idő, hogy eldobjuk az álarcokat. Amit eddig elértünk, még csak nem is elégséges. Elég a maszkabálból!
- VÁGÓ:** Te vörösre festened az eget is, Pogány.
- POGÁNY:** Ironizálsz, Vágó elvtárs? Hisz tudod jól, hisz tudod... Egy szavamba tart, és megmozdul Csepel. Egy-két bérpalota lángjainál még Kun Béla is jókedvre derülne.
- KUN:** Félek, hogy egyszer még kipróbálsz.
- POGÁNY:** Én is félek, hogy egyszer még kipróbálok.
- SZAMUELY:** Az utca... a köztársaságról úgy beszélnek, mint szabadkőműves csapásról.
- POGÁNY:** Én készen állok.
- SZAMUELY:** No nem. Te és a te utcai bandáid. Én egy komoly tüntetésen gondolkodom, már napok óta. Mozdítsuk meg a tömeget.
- POGÁNY:** Amíg még hallgatnak a szavunkra.

VÁGÓ: Tüntetés?

SZAMUELY: A szociáldemokrácia ellen. Ezzel tiszta vizet öntenénk a pohárba.

POGÁNY: Látod, ez tetszik nekem.

KUN: Elég! Ebből elég, ne is gondoljatok többé erre.

POGÁNY: Jó volna, ha a forradalomnak egy forradalmi Tisza Istvánja is volna. Meddig fogsz még várakozni a függönyöd mögött, hogy az utcát lesd! December óta csak a Vörös Újságoddal törődsz, a cikkeidet firkálod.

KUN: Tudod, mit álmodtam ma? Hogy vesztőhelyre kísérnek hajnalban, mert megöltem a szeretőmet. Milyen hideg volt! Csak felriadok éjjel, és mellettem a szörnyű holttest, s fogalmam sincs, hogy történt... S egyre csak az jár az eszemben, hogy ezzel lesznek teli a holnapi lapok.

VÁGÓ: Borzalmasakat álmodsz.

-

VÁGÓ: Végre, hogy elment ez az ördög!

SZAMUELY: Pogány?

KUN: Ne bántsátok. Megöli a tehetetlenség. Csak ül a katonatanácsain, és nézi, hogy szélednek szét.

VÁGÓ: Szorítsuk a kormányt, de belülről. Böhm a mi emberünk. És ő a hadügyminiszter.

SZAMUELY: Böhm egy villanyszerelő. A Minisztertanácson rövidzárlat volt, Böhm nekivetkőzött, felmászott és kijavította. A minisztereknek leesett az álluk. A Károlyi meg, mióta a Várban lakik, csak a tükör előtt álldogál, és nézi, hogy áll neki a Szent István koronája.

KUN: Ezt már a Kerenszkijről is mondták.

SZAMUELY: És mi van a kaszárnyákban?

-

GARAMI: A vörösök mind merészebbek lettek. Az agitátoraik már a kaszárnyákban is megjelentek, és komoly romboló munkát végeznek. A légkör túlfűtött, sőt! Ezek a vörösök rabjai lettek egy olyan mánornak, amely elhitei velük, hogy most mindent megkockáztathatnak.

BÖHM: Garami elvtárs, ismeri a véleményemet.

GARAMI: Ismerem a véleményét, Böhm, és le vagyok sújtva.

BÖHM: Gondolja végig...

GARAMI: A Népszava, még ezekben az órákban is, mindhalálíg folytatja a bolsevizmus elleni harcot. Ez az orosz métely...

-

BÖHM: Ki maga, és mit akar?

EGY FIATAL TISZT: Honvédelmi miniszter úr, kegyelmes uram, jelenteni szeretnék.

BÖHM: Miért ilyen egzotált, hadnagy úr?

TISZT: Kegyelmes uram, elnézését kérem, borotvátlan vagyok, nem vagyok megfürödve, hat nap, hat éjjel utaztam, jelenteni szeretnék.

BÖHM: Jelentsen.

TISZT: Kegyelmes uram, a rendelkezésem alatt álló lövészászlóalj, amely védelmi körletet foglalt el a Fogaras vármegyei Dubica és Királylaka között, meghátrált egy benyomuló román királyi alegység előtt, a védelmi körletet szégyenletesen feladta...

BÖHM: Hadnagy úr...

- TISZT:** A katonáim megtagadták az engedelmességet és kinevettek. Felelős vagyok a fegyelemért!
- BÖHM:** Ön lázas. Beteg.
- TISZT:** De a fegyelemért felelős vagyok! A mindenkori előjáróm előtt! Az Isten, a király és a hazám előtt! *(Hisztérikusan)* És már nincs sapkarózsám! És kitüntetésem sincsenek. De a fegyelemért mindörökre én felelek.
- BÖHM:** Üljön le, kérem.
- TISZT:** A parancsmegtagadás miatt tizedelés a helyszínen nem állt módomban. De a rám bízott zászlóajról most önnek, kegyelmes uram, legmagasabb evilági előjárómnak, számot adok. *(Főbe lövi magát)*
- BÖHM:** Vigyék ki.
-
- POGÁNY:** No, lám. Nem tudtam, hogy ebben a szobában líceumi leánykák közé csöppentem. Ahol egyesek igencsak irtóznak attól a szótól, hogy vér. Nemsoká már majd elsápadnak, ha azt hallják, forradalom.
- KUN:** Hová akarsz kilyukadni?
- POGÁNY:** Igen, igen, bevallom, tisztelt urak, én is keresztet vetek, mielőtt kimondom, hogy proletárdiktatúra.
- KUN:** Mit akarsz tőlem?
- POGÁNY:** Az árnyékszékre is sápadtan járunk, hisz az is veszteséggel jár. Meglapultunk a Visegrádi utcában, mint a nyulak körvadászat előtt.
- KUN:** Várni kell.
- POGÁNY:** Úgy is van. Úgy helyes. Várni csak minél tovább. Isten hozott valamennyiünket a vén beszarik táborában.

Majd tolókosiból csinálunk forradalmat, a térdünkön pléddel.

KUN: Mit akarsz hát?

POGÁNY: Az agitátoraim bevették magukat mindenhová. Mindenütt az én embereim. Az egész város a kezemben lüktet, mint egy szív. Érzed? Hogy verdes, mint egy madár.

KUN: Beszélj.

POGÁNY: Támadjuk meg a Népszava-székházat. Tüntetés, és átrendezzük a berendezést.

KUN: Rendőrök védik.

POGÁNY: Tudom.

KUN: Te örült! Te halottakat akarsz.

POGÁNY: Emlékezz októberre! A lánchídi vérfürdő volt az, ami felbőszítette a munkásokat.

KUN: Nem!

POGÁNY: Azt akarom, hogy elveszítsék az önuralmukat! Azt akarom, hogy bosszúért lihegjenek.

KUN: Áldozatokat akarsz.

POGÁNY: Mártírokat akarok. Bosszút akarok. Forradalmat akarok, a kurva életbe.

KUN: Nem, nem, nem!

POGÁNY: Befogod a füled? Félsz? Kun elvtárs fél? Vajon mitől? Fél, fél, tessék. Hívjak fel neked néhány apácát, hogy az ölükbe borulhass?

KUN: Elég.

- POGÁNY:** Elszáll az alkalom... Károlyi beteg, a pártja szétesett. A grófok feltámadtak, és már mozgolódnak. Az utolsó pillanat!
- KUN:** Népszava.
- POGÁNY:** Árulók. Kormánypárt lettek, leköpnék minket az utcán. Cselédet tartanak, akár egy vidéki tekintetes. Szemét, korrupt, aljas banda.
- KUN:** A Népszava. A mi zászlónk.
- POGÁNY:** Zsidóznak. És Moszkvát emlegetik. S hogy gurul a rubel. Te Trockij ügynöke vagy, én Dzserzsinszkijé. És mi vagyunk a munkásosztály söpredéke.
- KUN:** Elég, elég! Elég! Nem bírom már.
- POGÁNY:** Rendeletbe adták, hogy mindenkinek csak öt szobája lehet, és nekik kész a forradalom.
- KUN:** Nem bírlak hallgatni.
- POGÁNY:** A Károlyi fölosztotta a földjét, ami nem is az övé, hanem a hitelezőké, hisz fűlig adós. Mekkora csinnadratta volt, emlékszel? S mi történt azóta?
- KUN:** Mondd, csak mondd.
- POGÁNY:** A húr pattanásig van kihúzva!
- KUN:** Hát legyen! Legyen! Mosom kezeimet, legyen! Egy intés kell, azt mondod? Hazárdőr vagyok. El fogunk bukni. A lábamnál fogva húznak majd fel, és gyönyörködnek a kínlódásomban. Ez a húr elpattant, dögöljek meg, ha így muszáj. Csináld, amit kell.
- POGÁNY:** Végre.

-

Cserny előlép a függöny mögül

POGÁNY: Mindent hallottál, Cserny elvtárs! Tedd meg, ami szükséges.

-

KUN: A cselekvés hiánya megöli a forradalmat.

HANG: Helyes!

MÁSIK HANG: Földosztást!

KUN: Elválasztom a húst a haltól, a vért a víztől. Békés felvonulást a Népszava székháza előtt. Meg kell mutatnunk a szociáldemokraciának, hogy nem törődtünk bele... Többen elsápadtak közületek. Igen, a Népszava-székház előtt. Öntsünk tiszta vizet a pohárba!

HANGOK: Helyes! Le vele! Munkásárulók! Éljen a kommunista párt!

SZAMUELY: Mi ez az egész?

-

SZOCIÁLDEMOKRATA MUNKÁS: Kommunisták! Veszett kutyák. Tönkretesznek mindent, csak pusztítani képesek. A Népszava elleni mocsos támadásuk már várható volt... széttört berendezés, az épület lángokban, és halottak, rendőrök is, akik pedig szociáldemokraták voltak. Vérgőzös banda! Megérdemlik, amit most kapnak.

-

BOLSEVIK MUNKÁS: Vége a kommunizmusnak! Betiltották a Vörös Újságot, a pártot szétverték, és hol vannak a vezetők?

MÁSIK MUNKÁS: Ez kijárt nektek, te szemét. A Népszavát még a Ferenc Jóska csendőrei se merték bántani.

-

KUN: A tömegek magukra hagytak. Melyikötök is mondta? Mindennek vége.

VÁGÓ: Erre most nincs idő. Fogd ezeket, és fuss.

KUN: Nem futhatunk el mindannyian.

VÁGÓ: Papírokat a kályhába. Átkozott tűz, most égj!

VALAKI: Találkozunk a megbeszélthelyen.

KUN: Siessetek. Megyek utánatok.

-

HANGOK: Vesszen Kun Béla! Az utolsó pillanat, hogy erőt mutassunk! Provokáció volt, azt mondják.

EGY ÚRNŐ: Melyik az a Szamuely, mutassa meg.

POLGÁR: Nem kapták el, megszökött...

ÚRINŐ: Azt mondják, csinos fiú.

HANGOK: A Kun! Ott viszik. Dögölj meg, vörös hóhér! Üsd, ne sajnáld. Ne ütöttétek volna a Népszavát! Csak röhögött a Károlyin. Ez legalább nem szökött meg. Testvérgyilkos! Lumpenek! Abcúg! Abcúg! Lámpavasra!

RENDŐRFOGALMAZÓ: Na, te szemét Kun. Nem kell félned, nem vagy egyedül, benn vannak az elvtársaid is. Vagy mégis félsz? Hallgatsz? *(Pofon)* Álljon egyenesen a Magyar Köztársaság rendőrsége előtt! Ez az. Hisz maga volt katona. Jó magyar. Vagy nem? Nem?! *(Pofon)*

MÁSİK RENDŐR: Neve?

KUN: Kun Béla.

RENDŐR: Született?

KUN: 1886. Szilágycseh község.

RENDŐR: Vallása?

KUN: Római katolikus.

FOGALMAZÓ: Ebből elég. Szádra ne vedd még egyszer az anyaszentegyház nevét.

RENDŐR: Eredeti foglalkozása?

KUN: Újságíró.

RENDŐR: Katona?

KUN: 1914. szeptembertől 1916. december 22-ig.

RENDŐR: Hol és milyen körülmények között esett fogságba?

KUN: Gorlicénél, sebesülten, orosz fogságba. Különféle szibériai táborokban voltam elhelyezve.

RENDŐR: Hogyan és mikor tért haza?

KUN: Császári és királyi tisztiorvosnak öltözve tavaly novemberben.

FOGALMAZÓ: Mennyi pénzt hoztál magaddal?

KUN: Semennyit.

HADNAGY: Nyomd le a fejét, le a vízbe. Ott az edény. Hazudsz, te szemét, bolsevik ügynök. Hazudsz piszkos. Mennyit kaptál?

KUN: Semmit, kérem.

FOGALMAZÓ: Nyomd le.

EGY RENDŐR: Hadnagy úr, kérem, elfordíthatom egy kicsit a lámpát, mert ebben a félhomályban alig látok valamit írni.

HADNAGY: Fordítsd, fiam.

- FOGALMAZÓ:** Most emeld ki. Na, kinek az ügynöke voltál? A Trockijé vagy a Leniné?
- RENDŐR:** Beszélje el a hadifogsága idején elkövetett cselekményeit.
- KUN:** Ne fojtsanak meg.
- FOGALMAZÓ:** Csak tartsd.
- HADNAGY:** Hol és milyen körülmények között lett komisszár a Vörös Hadseregben?
- FOGALMAZÓ:** Na, most kihúzhatod.
- HADNAGY:** Hány embert akasztott fel, míg maga volt a szaratovi direktórium elnöke?
- KUN:** Kérem...
- HADNAGY:** Na, ebből elég. Csináljátok. Ne a fejét, te! Még ki kell hallgatnunk.
- RENDŐRÖK:** (verik) Te szemét. Pizkos zsidó. Na, beszólsz-e?

Az ajtót újabb rendőrök törik be.

- HADNAGY:** Mi ez?
- RENDŐRÖK:** Hol a Kun Béla? A bátyámat ütötték. Felhúzni a gazembert! Mi vagyunk a törvény. Vigyázz, majd puskatussal.
- HADNAGY:** Kifelé! Itt kihallgatás folyik.
- RENDŐRÖK:** Félre az útból! Én szocialista vagyok, de ezt agyonverem.
- HADNAGY:** Fiam, szaladj a főkapitány úráért.
- KUN:** Védjen meg, kérem.

FOGALMAZÓ: Megbánta, amit tett? Nem fél az Istentől, hogy maga miatt kell reszketnie az egész városnak?

RENDŐRÖK: Üsd! Üsd a rohadtat. Szerető kell neked, szabad szerelem? Elájult. Üssed!

FŐKATITÁNY: Rendőrök! Hát semmi se szent nektek? Ez az eljárás nem méltó a fegyelmezett szocialista rendőrséghez!

KUN: Feleségem van, gyerekeim, ne bántsanak.

FŐKAPITÁNY: Rendőrök! Én, a főkapitány kérlek benneteket, hagyjátok abban. Szégyent hoztok ránk.

RENDŐR: Menjünk, ennek már úgyis vége.

KUN: Hívják a Landler ügyvédet, kérem. *(Elájul)*

FOGALMAZÓ: Orvos kell neked, nem ügyvéd.

-

EGY POLGÁR: Nézze, ez az a ház.

MÁSIK POLGÁR: Ki gondolná. Ne menjen beljebb, hátha még bajunk esik.

I. POLGÁR: Nos hát, az ilyen házakban születnek a Robespierre-k, nézze.

II. POLGÁR: Jobb, ha eltűnünk.

-

POLGÁR (HÁZMESTER) EGY HÁZ UDVARÁN:
Kik maguk?

KÉT PROLI AZ ÁRNYÉKBÓL: Itt mi kérdezzük. Mit akartak tőled az urak?

POLGÁR: Kik maguk, a jó...

EGYIK MUNKÁS: Ne káromkodj.

- MÁSİK MUNKÁS:** És vigyázz a szádra, mit beszélsz ezekkel.
- EGYIK MUNKÁS:** Gondolj arra, hogy a fiad börtönben nem lenne büszke rád. Gondolj erre mindig.
- MÁSİK MUNKÁS:** Vagy mi eszedbe juttatjuk.
- EGYIK MUNKÁS:** Még találkozunk.
- MÁSİK MUNKÁS:** Jegyezd meg jól, még találkozunk.
-
- POGÁNY:** Nőillatot érzek, te Cserny. Emberhússal élsz, mint küklopsz a barlangjában? Nesze dohány, sodorj. Látom, kiesik érte a szemed.
- SZAMUELY:** A tüntetés elbukott, a forradalom fiókája ezt a gombócot a szemünkbe köpte.
- POGÁNY:** És helyette a szárnyainkat tépte ki.
- CSERNY:** Az utca népe részvételt van Kun Béla iránt...
- SZAMUELY:** Irigylem, Cserny elvtárs, a kinti levegő nagyon hiányzik. Unok már szemembe húzott kalappal járni.
- CSERNY:** Nekem még csak kalapom sincs, a fenébe.
- POGÁNY:** Cserny, sans-culotte gazember, a hajadnál fogva fognak az első útszéli fára húzni, vigyázz magadra. Odakinn rólam mit mondanak?
- CSERNY:** Hogy katonai diktatúrát akarsz, főhatalomra törsz.
- POGÁNY:** És Tibor?
- CSERNY:** Revolverhős. Kun – a forradalom madárijesztője. S hogy lámpavasból emelt piedesztált magának.
- SZAMUELY:** Vigyázzatok, nem engedem őt megöletni.

POGÁNY: Hagyta megveretni magát...

SZAMUELY: Az pártutasításra történt. Másként hogy is engedtem volna. Persze, sejtette...?

POGÁNY: Meglehet. De többé nem fordulhat elő. És ez, Cserny, a te feladatod lesz.

SZAMUELY: És tudtátok talán, milyen a négy fal közt ülni, tudtátok ti azt? Újraírhattam az életemet, brávo!

MIMI: Ó, a nagy unalom. De hát nézhetted az utcát a függönyöd mögül. Mennyi olcsó románc! Síró lányok, nevető lányok, lányok kibontott hajjal, egy se lesett föl hozzád, mondd? Hitehagyó, hűtlen gazember, elhagyta az ő kis Mimijét. Tükröm, tükröm, ki ez a gazember mellettem?

SZAMUELY: A kis Mimi hűségese hercege.

MIMI: Megfojtsam talán, drága tükröm?

SZAMUELY: Jaj, hadd éljen még, egy keveset legalább.

MIMI: Vagy feladjam talán, és mentsem a bőrömet?

SZAMUELY: Egy csöpp szabad levegőt szívna még szegény.

MIMI: Hazudsz folyton, unlak, tükröm.

SZAMUELY: Egy tiszta arc pedig, és oly ártatlan, ha nézed, a tiéd felett.

MIMI: Nézzük meg jól ezt az arcot, nehogy elfelejtsük.

SZAMUELY: Nemes vonások, és egész emberi, nem úgy találsz?

MIMI: Mintha más volna mégis, ide füttyentettem a pokol egy ördögét. Most rámhajol, és átkarol, és a fülembé súg.

SZAMUELY: Micsoda varázsló! Mindent elér néhány szóval, ha úgy akarja. És mit suttog vajon?

MIMI: Szépeket súg, aztán így kiált: a bűn bére a halál! Nem tudtad ezt, tükör, kis tükör?

SZAMUELY: Egy hercegnő haját érzem az ajkamon, mennyei illat.

MIMI: Nem ismersz még minden hercegnőt, kis fémdarab, és ez itt egy zsarnok, mondhatom, úgy vigyázz!

-

MIMI: Bárcsak mindent tudhatnék rólad.

SZAMUELY: Hisz tudsz mindent. Egyszerű ember vagyok, semmi más.

-

SZAMUELY: Egy megtört szív vallomása.

MIMI: Leveszel a lábamról.

SZAMUELY: Őszinték az érzéseim, kisasszony.

MIMI: Elszáll minden erőm.

SZAMUELY: Minden nap egy törékeny mese, ha szépen élünk.

MIMI: Méltó az érzéseimre mégis, uram.

SZAMUELY: Ó, ébredő remény.

MIMI: Avagy ellenálljak? Akarat, akarat, most segíts meg!

SZAMUELY: Nem elég, amit láatsz?

MIMI: Nem elég, amit látok.

SZAMUELY: Az öledbe hajtott fej, a párás tekintet?

MIMI: Színészkedés, hohó! Nem elég! Ezer évig rabszolga voltam.

SZAMUELY: Talán egy forró vallomás.

MIMI: Vallomás, a véreddel írott szavak? Gyerünk, gyerünk!
Suttogj, lázíts fel, kis herceg!

-

MIMI: Herceg, herceg, borzalmakat látok a tenyeredben.

SZAMUELY: Halljuk a jóslatot!

MIMI: Reszkess! Leleplezlek, Kasperl, most véged, semmi arkánus nem segít. Az első jel Saturnus, az akasztott gyermek. Nem lát, nincs szeme, nem beszél, szája sincs. Az égen az arany fenevad harcol a lángszörnyeteggel, ez látszik itt. Szörnyűség! A vonalkígyó saját farkába mar, az elhivatottságod kétségtelen. Keresd az eredet forrásait, és győzelmet aratsz.

SZAMUELY: Mindez mit jelent?

-

MIMI: Tetszenek az ékszereim?

SZAMUELY: Jogom van rád.

MIMI: A fülbevalóm?

SZAMUELY: Persze, mi a jog?

MIMI: A sminkem? A pillám? Figyeld, ha mosolygok.

SZAMUELY: A lelkiismeretem lázong, ha az öledben fekszem.

MIMI: És ha haragszom! Vagy egy gondterhelt pillantás festőibb volna?

SZAMUELY: Szeretnék őszinte lenni végre.

MIMI: És ez a lakk! Gyöngyház vagy ében?

SZAMUELY: Csak segíteni tudnék magamon.

MIMI: Kis remegés a szemem sarkán, festéket rá!

SZAMUELY: Te és a szépítőszered, tábornok és katonái.

MIMI: Mondják, hogy szép vagyok igaz?

SZAMUELY: Még várni kell, várni, istenem!

MIMI: Nem vágysz rám, mondd?

-

SZAMUELY: Mit elárul egy pillantásod, amit rám vetsz!

MIMI: Ideje, hogy hízelegj.

SZAMUELY: Hunyd le a szemed.

MIMI: Jaj, de furcsa.

SZAMUELY: Mit láatsz?

MIMI: Sötétet vártam. Nevetsz?

SZAMUELY: Millió szín és kép, ez majd elvakít.

MIMI: Kavargás, szalagok, csokrok, szédület.

SZAMUELY: Majd minden összeáll.

MIMI: Félek.

SZAMUELY: Nyisd ki a szemed. Bátran.

MIMI: Zavarba hozol, esküszöm.

-

SZAMUELY: Rosszul vagy?

MIMI: Nem is tudom.

-

MIMI: Mióta is rejtőzöl nálam?

-

FEGYŐR I.: Tudja fene, mi jön. Az egész úgy szar, ahogy van. Van dohányod?

FEGYŐR II.: Hiába tarhatsz, te a Jóisten dohánykertjét is elszívnád.

FEGYŐR I.: Majd kapok a Katonatanácstól, ha tőled nem. Egyébként szarok bele, a parancsnokod vagyok, adjál egy sodrásra valót.

FEGYŐR II.: Mára nincsenek parancsnokok.

FEGYŐR I.: Rebellió van, a világnak vége. Na, megyek, kérek ezektől a kalandoroktól.

-

KUN: Máskor kopogjon, ha belép a pártirodába.

FEGYŐR: Elnézést, tisztelettel.

KUN: Na, mi van, fiam?

FEGYŐR: Színék egy cigarettát, alássan.

KUN: Fogja.

-

FEGYŐR: Az anyátokat. De jó bagót színek.

LANDLER: Hol találom, Kun urat?

FEGYŐR: Erre tessék, kérem.

LANDLER: Megismerem a hangját. De miért kiabál?

FEGYŐR: Felhívást diktál a nemzeti gyűlésnek.

LANDLER: Már spórolhatna a hangjával holnapig.

-

FEGYŐR II.: Na mi van?

FEGYŐR I.: Hát, vitáznak. Nesze, kapsz te is. Nem sok, de jó.

FEGYŐR II.: Még a végén bolsevik leszel. Nesze, gyufa, komisszár.

-

KUN: Maga itt! Épp készülök elsózni a levesüket.

LANDLER: Ne fáradjon. Az antant jegyzékéről bizonyára tud. A jelenlegi kormány halott. Mindennek vége. A lábai elé helyeztem a Szociáldemokrata Pártot, Kun. A két párt egyesül, a platform a maguké.

KUN: Mit mond?

LANDLER: Nem érti? Tejhatalmat kapott. Mindenki magára vár, az ország maga előtt hever. Vegye át a hatalmat, kiáltsa ki a diktatúrát. Nem tudok többet mondani, értse meg. Halálosan fáradt vagyok.

-

VÁGÓ: Nem tudom elhinni.

LANDLER: Mit nem tud elhinni?

VÁGÓ: És Károlyi?

LANDLER: Lemondott. Minden törvényes. Kun, a szerencséje túlszárnyal minden képzeletet.

KUN: Látni akarom Károlyi lemondását.

LANDLER: Azt is látni fogja.

-

KUN: Sárból gyúrtak mindannyiunkat. Ki ne szédülne? A hatalmunk háborút jelent? Ki fél? Látom, mind nevettek, helyes, helyes.

-

KUN: Mindenki itt van? Pogány! (Megöleli) Természetesen nem lesznek nemzetgyűlési választások. A hatalom a munkás- és katonatanácsoké. Ez a te feladatod! Tudod a teendő.

POGÁNY: És a hadsereg!

KUN: Elvtársaim. Feladataink: új egyesült pártszervezet létrehozása. A vezetésben a két párt együttesen foglal helyet. A párt a proletariátus nevében haladéktalanul átveszi az egész hatalmat.

POGÁNY: Írod testvér? Ez lesz a program.

KUN: Azonnal megteremtendő a munkásság osztályhadserege, amely a fegyvert kiveszi a burzsoázia kezéből. A legbensőbb fegyveres és szellemi szövetség kötendő az orosz szovjet kormánnyal!

LANDLER: Lehet, hogy csak két hét jut nekünk.

POGÁNY: Két hét? Gondoskodni fogunk többről is.

LANDLER: Nézze, Pogány. Tudom, mit éreznek most... Mégis azt kérem, fogja vissza valahogy az embereit. Mégiscsak vér nélkül győztek, és ezt értékeljék.

POGÁNY: Landler, figyeljen rám. Az embereim nyüszítenek a türelmetlenségtől, pillantson körbe. Most más idők jönnek. Más idők.

-

- LANDLER:** Jól van. Nem tehetünk mást. Már képtelen vagyok gondolkodni.
- BÖHM:** Nézd ezeket...
- LANDLER:** Túlságosan gúnyos vagy.
- BÖHM:** Én egy gúnyos bolsevik vagyok.
- LANDLER:** Én meg egy botcsinálta bolsevik. Mindegy, megcsináljuk a diktatúrát, két hét múlva megbukunk, már szappanozzák a köteleket.
- BÖHM:** Örültek! Arról vitáznak, hogy mi legyen a párt neve! Elment az eszük.
- LANDLER:** Elég, ha bólintasz. Hallottad? Pogány szomorú, hogy nem utcai harcban győztek.
- KUN:** Itt írják alá, kérem.
- LANDLER:** Csak azt kötöm ki, hogy az átmenet vértelen legyen.
- KUN:** És ki fog intézkedni, ha zavargások lesznek? Ki lövet le egy munkást, ha betör egy kirakatot?
- BÖHM:** Ezt maguknak kell megtenniük. Itt nem lehet félreértés.

Kun nevet.

- KUN:** Alacsony vagyok, egy asztalra léptem, hogy szóljak hozzátok. Alacsony sorból lépek elő, zsidó vagyok, átkozott kurafí, Budapest réme, sötét gazember, a becsületes emberek kiköpnek a nevem hallatán. Igazuk van, az én becsületesem más becsület, akár a tiétek is. Tudom, mit akarok, és tudom, mit akartok, a nemzet, amely sohasem kételkedett saját bátorságában, feltépte értem a zárkaajtót. Ma, a győztes forradalom napján, egy sötét vádtól emelek pajzsot magamnak, válaszolok rá, mert bár sose érdekelt, ami nekem magamnak a

leghasznosabb, de annál inkább, amivel a köz érdekének tartozom.

A vád, a diktatúra vádja sötét keselyű a forradalom egén. Borzalmas vád, kegyetlen vád! Ilyen vád bűnös voltánál csak a merészsége nagyobb. Söpörjük el a trónt és Károlyit, éljen Kun Béla! De hát hogy lehetséges akkor, hogy beszédeimben a kommunista pártot neveztem a haza kínjai egyetlen orvosának! S nem magam! Avagy hol vannak a kincstárim? A csapataim? Hol az arzenálok, amikkel rendelkezem? Ellenségeim ocsmány kritikája dicsérettel ér fel. Megaláztam a népet! *(Mondják ugyanők)* Való igaz, nem tudok hízelegni a népnek, hogy elveszítsem, nem ismerem a módját, hogy szakadék felé vezessem virágokkal telehintett úton.

A megszerzett hatalmat gögöm hasznára fogom fordítani! Úgy van, úgy! Gögöm a nép gögje, köpjétek le a grófokat, nézzétek le, aki deresre húz. Amit a nép akar, közérdek, akarjatok bármit, megadom nektek. Kalapácsos ember, felszabadítom a lelkiismereteket! Vagy alhatik-e a nép büntetlenül, ha ellenségei soraiban sunyítanak? Pontinusi mocsár békái! Mind emigránsok lesztek, kóbor, hazátlan ebek!

A nép java közjó, nincs szüksége erényre, semmi sem drága! Avagy nyughatunk-e addig, míg fel nem száradtak az összes szerencsétlenek könnyei? Van, aki olyannak látja a dolgokat, amilyenek, és azt kérdi, miért? Én arról álmodom, milyennek kell lenniük, és azt kérdem, miért ne? Én vagyok az, aki megválaszolhatok azoknak, akik diktatúrával gyanúsítanak, és bemocskolják a forradalmat, lépjenek csak közelebb, s nézzük, ki bírja le közülünk jobban a veszélyeket!

-

POGÁNY:

Úgy hírlik, az átkozott gróf még nem adta be a derekát. Magát akarja miniszterelnöknek, igaz ez, Kunfi elvtárs?

KUNFI:

Szó sincs róla.

POGÁNY:

Pedig hallottam. Biztos forrásból.

KUNFI: Tévedés, kérem.

POGÁNY: Remélem. (Egy tiszthez) Megvagytok, fiam?

TISZT: Jelentem, igen. Lőállást foglaltunk a hegyen.

POGÁNY: Csak, hogy tudja, Kunfi, ez a hegy a Gellérthegy. Ha ellenállás lesz, tűzérsséggel lövetem Pestet.

KUNFI: Ebbe Kun sose fog belemenni.

POGÁNY: Haha! Elsápadt, Kunfi elvtárs?

KATONA: Jön Szamuely!

-

SZAMUELY: Örömhírt közlök, elvtársak, a világ proletariátusa velünk van, lélegzet-visszafojtva szemléli minden tettünket. A Pravda külön rovatot nyitott a budapesti híreknek. Tudom, sokan úgy hívnak, a forradalom fenegyereke, a veszett Szamuely. De a Vörös Órség máris dolgozik. A csavargók négyszáz üzletet fosztottak ki, ez kevesebb, mint októberben! S a javát máris fülön csíptük. Elfogtuk az utcán ok nélkül lövöldözőket. Itt rend lesz.

HANG: Mi csak okkal lövöldözünk!

-

SZAMUELY: Miénk a hatalom, miénk minden hatalom! Győztünk. Igen, igen! De mi legyen a következő lépésünk? Az ostobák bűneit Isten megbocsátja, de a forradalom nem. A nép liheg, mint egy győztes, megtépett kutya, az intő szóra vár. A nép! Szeretem a népet! Tudom, bármit tesz is, a lelkiismerete lesz a tanú, de elég-e a tanú, pislogó gyertyaláng? Az új kormány tartja a gyertyát.

-

KUN: Szamuely elvtárs igazi bolsevik, olyan, akiről joggal mondják ellenségeink: még sokra viszi, mindent elhisz, amit mond. Forradalmat hirdet, amelyre nem vagytok

méltók. Azt mondja, a megbocsátás barbár bűn.
Szamuely Tibor valamennyiőnk kedvence. Én szeretem
őt. Ti szeretitek őt. A forradalom kedvence, felderül a
szemünk, ha látjuk.

SZAMUELY: Ki tagadja, hogy fehér a tej? Ki tagadja, hogy a cián
kék, és kék a Madonna szeme! Ki tagadja, hogy Kun
Béla előttek áll, pajzsa a népnek és védelmezője? Én
nem vagyok a nép védelmezője, nem tarthatok igényt e
címre, én a népből való vagyok. Ismerem a népet,
ismerlek titeket, külváros. A nép jó, eredendően jó, és
boldogságra született, és mindenütt rabszolga és
szerencsétlen. Hogy jó legyen, a népnek csupán arra
van szüksége, hogy jobban szeresse önmagát bármi
másnál. Nem kímélhetitek ellenségeiteket, ahol a
hazafiság van hatalmon, ott csak a gazemberség lehet
ellenzékben.

KUN: Példás beszéd! Brávó, brávó! Szamuely megvilágította
feladatunkat: az új kormány egységét a néppel.

EGY KOMMUNISTA: Szamuely: villámcsapás! Éljen!

KUN: A forradalom egységet hirdet, és könyörtelen az
ellenségeivel. A nép, a szerencsétlenek ellen tapsolnak,
mondja Szamuely, és ha vannak bírálói, azok a
bűnösök közül kerülnek ki. A gyanú sárga, mennyi arc
sárga itt! Aki nem gyűlöli a bűnt, mondja a mi
Szamuelynk, nem szeretheti az erényt! Semmi sem áll
Állhatja útját, még a közvélemény tévelygése sem.

HANG: Hangosabban! Hátul nem hallani.

KUN: Tapsoljatok! Tapsoljatok!

-

LANDLER: Te túlságosan gyűlölöd a bosszúvágyókat ahhoz, hogy
szerethesd az embereket.

KUN: És Szamuely? Nem ismer más erényt, mit amit
éjjelente a szeretője ölen gyakorol, meg a nyaláb fát,

amivel fölgyújtja a bérpalotákat. Szamuely még Istent is szereti, mert az igazságosságra emlékezteti, és a köztársasági eszme.

LANDLER: Elég! A küldöttek már sugdolóznak. Szólj hozzájuk.

KUN: Ez lesz a fő vád, a nép erkölcstelenné tételére szőtt kísérlet. Eleven ördög!

-

KUN: Fogadjatok el minden tant, amely felemeli a lelkeket, és vessétek el, amik megrontanak. Forradalom népe! A sorsát egy vak erő irányítja, itt sétál közöttünk az asztalon vörös sipkában, a melle fedetlen, íme, hogy ringatja a csípőjét, titeket csábít. Hová, merre? A tábornokok felé sodor ez az erő? Lehetséges lenne minden határon túl semmibe venni a többi embert?

-

SZAMUELY: Villámcsapás, Szamuely! A nép egy kurva, a közvélemény kurva. Kire mosolyogsz, te rüfke? Támaszkodhat-e az ég egy törpe vállaira?

SEGÉDTISZT (POGÁNY): Kiről beszélsz?

-

KUN: Te leszel a hadügyi népbiztos, Pogány. Ez persze jelképes is, hiszen te vagy a katonatanácsok ura.

POGÁNY: Értem.

KUN: A Vyx-jegyzéket pedig elfogadjuk. Ostobaság volna ezt az alkalmat elszalasztani, ez nekünk jó lesz. Európa szeretni fog minket.

POGÁNY: Európa! Rosszat álmodik, ha velünk álmodik.

KUN: Az ostobaságoknak pedig véget kell vetni. Békéscsaba hadat üzent Franciaországnak, és kétszáz hőzöngő megtámadta az aradi francia hadosztályt. Fejetlenség!

POGÁNY: Hadd szórakozzanak.

-

HANG: Kereszt testvér, mit láttál?

KERESZT TESTVÉR: Láttam, íme, a fehér lovat, a rajta ülőnek íja volt, és koronát kapott, és kijött győzve, hogy győzzön. És megnyílt a következő pecsét, és a hang azt mondta, jöjj és lásd.

HANG: Korona testvér, mit láttál?

KORONA TESTVÉR: Láttam, íme, a fekete lovat, és aki azon ült, mérleg volt a kezében. És megnyílt megint egy pecsét, és így szólt a hang, jöjj és lásd.

HANG: Érc testvér, mit láttál?

ÉRC TESTVÉR: Láttam akkor a sárga lovat, és aki rajta ült, annak neve halál, és a pokol követte őt, és hatalmat kaptak a föld negyed részén, hogy fegyverrel öljenek és éhséggel és halállal és a föld farkasaival. És akkor hallottam, hogy így szólt: jöjj és lásd. És utána földre lapultam és reszkettem.

-

KUN: Hogy gomolyog a füst! Ég a város?

POGÁNY: Haha! Kun elvtárs tréfál!

-

SZAMUELY: Hogyan repül a repülő. Pogány elvtárs?

POGÁNY: Buú-buú, így repül!

SZAMUELY: Hogyan gurul az autó, Pogány elvtárs?

POGÁNY: Brr-brr, így gurul.

SZAMUELY: Hogy sípol a vonat, Pogány elvtárs?

POGÁNY: Sss-sss, így sípol.

SZAMUELY: Hogy megyünk mi Moszkvába, Pogány elvtárs?

POGÁNY: Szépasszonyok hátán lovagolva!

-

HANG: Félúton Pétervár és Párizs között, Kereszt testvér, mit láttál?

KERESZT TESTVÉR: Előkészült órára s napra minden.

HANG: Az új nap reggelén, Korona testvér, mit láttál?

KORONA TESTVÉR: Az égből leszállt a negyedik angyal.

HANG: Érc testvér, ne sírj.

ÉRC TESTVÉR: Arcom a Nap, hajam a Hold, az igazság előttem áll, de várni kell tovább.

MIND: Várni kell tovább.

-

KUN: Sohasem értették meg, mi az igazi erő. Úgy sétálnak, mint az alvajárók, pöffeszkednek. Mikor fogják megenni? Mégis, ki vethetné a szemükre? A guillotine szentté avatása még várat magára, de sokan már készülnek a harmadik forradalomra. Fáj a foguk... Hé, ki jár ott?

POGÁNY: Új rendelet készül, Kun elvtárs?

KUN: Fehér az arcod.

POGÁNY: A gyertyafény teszi.

KUN: Azt hittem, beteg vagy.

POGÁNY: Szinte összerezentél.

KUN: Mit keresel itt?

POGÁNY: Vihar készülődne? Vagy zavar, ha elhúzom a függönyt? Hogy nyögnek a fák a szélben! A félénk társ zihál kint, az éjszaka. A legjobb idő az összeesküvésre.

KUN: Mit akarsz?

POGÁNY: Mindannyian várunk valamire. Oly rég szóltál hozzám. Nekem szükségem van erre. Fázol?

KUN: Mit akarsz?

POGÁNY: Hogy megosztja velem a terveit. Hogy beavat, és bizalmasává tesz. Tetszenek nekem az ilyenek, mint Kun elvtárs. Az arca... a forradalom címere. Bámulattá enyhül minden fortyogó harag, látva őt. De nem vezetjük-e félre magunkat?

KUN: Miért hallgattál el?

POGÁNY: Szívjuk a tüdönket, és írjunk alá néhány utasítást. Vagy túlságosan gazember pofám van ahhoz, hogy miniszter legyek? Szégyen!

KUN: Szégyen.

POGÁNY: A titkárnők szökék, és kontyot viselnek. Mellben elég erős. Hogy sűrögnek! A tapéta mályvaszín, majdnem bíbor.

KUN: Letéped?

POGÁNY: Írógépek, íróasztal. Pecsétek. Könyvek, pfuj, pfuj, filozófia!

KUN: Égni fog?

POGÁNY: Mennyi irat. Ki győzi ezt? Az utolsó lapon mind eltűnünk.

KUN: Pokolra velük!

POGÁNY: Az ellenségeink nevetnek. Ez volna a forradalom?
Ne vessünk velük.

-

CSERNY: Mutasd a melled, babám! Egyébként talán nem lesz kedvem...

UTCALÁNY: Eredj innen, részeg vagy.

CSERNY: Hohó, ellenkezel? Még megjáród!

UTCALÁNY: Van, aki az ilyenekkel is törődik. Menj azokhoz.

CSERNY: Félretolsz? A népnek mindent szabad... és ki a nép? A nép én vagyok. Vagyis: mindent szabad. Ne tolj félre, szépen kérlek.

UTCALÁNY: Részeg vagy, és pénzed sincs.

-

PROLI: Nincs hatalom, amely megállítsa a forradalmat.
Mutassuk fel az ellenforradalom véres fejét azoknak,
akik még mindig a fejükkel játszanak, és nevetnek rajtunk!
Üljünk halotti tort felettük, másfél millió párttag!
A fegyver valóban töltve van!

-

SZAMUELY: Egy. A nagy vagyonok államosítása. Kettő. Az iskolák,
az egészségügy. Három. A demokrácia. A forradalom rohan előre.
Nem cipel többé roppant terheket! Aki megbotlott, nem visszük tovább.
A forradalom nem szorul szájhősökre és Bonapartékra. Volt szociáldemokraták...

POGÁNY: Tartuffe! Komédiás!

SZAMUELY: A hóhérok vérből használnak pirosítót. De a proletariátus boldogságra szomjas és nem vérre. Elég a fogcsattogtatásból.

POGÁNY: És te mondod ezt, Szamuely! Veszett kutya.

VÁGÓ: Pogány megtisztította a Katonatanácsot a kommunistáktól! Vajon mire készül?

SZAMUELY: A lemondásra.

POGÁNY: Vigyorogj csak, kis Robespierre.

SZAMUELY: Csak a pofátlanságod védhetne már meg. Vagy fegyverrel akarsz tollba mondani a tanácsválasztásokon – nekünk?

KUN: Pogány elvtárs... a véleményedet kérjük.

POGÁNY: Édes Brutusom, a te töröd jobban fáj... A bukásokat megérett, ha eltakarítotok az útból.

KUN: És az új hadügyminiszter?

HANGOK: Szamuely, ő volt a helyettes! Legyen Kun! Korvin, Korvin! Böhm!

VÁGÓ: Böhm.

KUN: Mindenki hallgat.

SZAMUELY: Patthelyzet. Legyen Böhm.

BÖHM: Nekem ne csapkodd az asztalt nem vállalom.

POGÁNY: Vállald el. Hadd tekerjék ki a nyakad.

KUN: A hadügyet egy bizottság veszi át. De az elnök: Böhm elvtárs. Mit motyogsz?

BÖHM: Hisz itt a háború.

POGÁNY: Böhm, az utcán már fonják a kötelet a nyakadra.

KUN: Itt a háború. Nem félek.

-

AGITÁTOR (VÁGÓ): Azt hittétek, szarban hagyhatjátok a forradalmat? Azt hittétek, hogy játszotok? Mit jelent nektek a forradalom? Egyenlőséget jelent vajon? Így van, elvtárs, ezt jelenti, és többet ennél. Vannak, akik összerondították magukat ijedtükben a hallatán. Azon vagyunk, hogy ne is múljon el a félelmük. Akiknek félniük kell, féljenek, ez lesz a mi örömünk. Mi hát a forradalom? Van, aki úgy veszi a szájára ezt a szót, mintha mocskolódna. De a forradalom nem káromkodik, és nem fenyegetőzik. A forradalom nem a lotyód, hogy hanyatt döntsöd, és nem kergetheted el magadtól, mert magad maradsz. Látjátok a zászlót mögöttem? Vörös, és ebből mindenki értsen! Szabadság. És egyenlőség. És testvériség. A forradalom, ez Magyarország. És ma szüksége van rád. És rád is. És rád, elvtárs. És rád. Rád!

SZAMUELY: Elég, elég, elég! A román támadás óta világosan látszik, micsoda feneketlen örvénybe kerültünk. Felfüggesztettük a nyolcórás munkaidőt, s proletariátus ismét úgy dolgozik, mint az igavonó barom, és meg is hal, ha kell, hisz a munkásság fele a frontra ment. De a szakszervezeti demokrácia nem pótolja a fegyelmet! A parasztság lesajnál minket, csak a földjét túrja, amit pedig tőlünk kapott. Mától vége ennek! A saját nyakunkra tesszük a kötelet ebben a liberális posványban. Eltűrtük, hogy a saját székely hadosztályunk fehér karszalagot tegyen, és a Vörös Hadseregbe lőjön. Vegye tudomásul a magyar burzsoázia, hogy a mai naptól kezdve túsznak tekintjük. A papok ellenünk lázítanak, s mi mit teszünk? Engedélyezzük a szabad vallásgyakorlást! Vége! Vége! Vége! Bejelentem a proletárdiktatúrát.

-

BÍRÓ: Ön azt állította, hogy a csőcselék vette át az uralmat. Igaz ez?

VÁDLOTT: Igaz! Nem fogom tagadni.

BÍRÓ: Unlak, bolond Pierrot, hogy unom már. Nos, figyeljen. A csőcselék önt futni engedi, mehet.

AGITÁTOR: Forradalmi törvényszék, piha! Elég volt, mehet! Kabarévá silányult a szent munka! Új forradalmi törvényszéket állítunk ezennel a nép nevében, a nép sorából. Egy vasöntő, egy matróz, egy szobalány. Éljen a törvényszék! Parókat reájuk! És talárt!

CSERNY: Egy percet adok a védelemnek.

VÉDŐ: Ez nem eljárás! Követelem...

CSERNY: Íme, lejárt. A bíróság ítélethozatalra visszavonul.

HANG: A matróz-bíró a szobalány-bíró mellét tapogatja.

HANG: Mit látsz még?

HANG: Meghozták az ítéletet.

CSERNY: A forradalmi törvényszék döntése kész: kötél általi halál, vagy onkolozással karöltve. Hadd lógjon a főtéren, táblával a nyakán. A bűnsegédeknek háromszori valagba rugdosás.

A szobalány-bíró nő fölnevet.

-

AGITÁTOR: Aki nem érezte, most megérzi kezünk erejét.

-

I. POLGÁR: Panem et circenses. Micsoda május elseje. Én fázom.

II. POLGÁR: Vörös az orra, mint egy bolsevik lobogó.

I. POLGÁR: Látta a gipszszobrokat? Csak tudnám, mi végez velük, az eső vagy a tisztességes uralom.

II. POLGÁR: Szobor-gigászok, kísértetek, vörösre festve. Árpád vezért bedeszálták, tízméteres Marxot öntöttek rá. Minden villamos vörös, és a földalatti.

I. POLGÁR: És a Vérmező: negyvenméteres koporsó Martinovics emlékének. Mondja, járt már maga a Margitszigeten?

II. POLGÁR: A főváros halott. Gipsz, gipsz, vörös oszlopok, girlandok, csillagok. Fullasztó maskara. Ez a sátán ünnepe.

I. POLGÁR: Hm, ez igaz.

II. POLGÁR: A vörös rongy vérvágyat kelt a megvadult bikában. Guillotine lesz a Duna partján.

I. POLGÁR: És mit láttam? Százfős cigánybanda nyekergi az Internacionálét, halálra válva és szmokingban, és a rendőrségnek új vezére van, egy szabósegéd, és megvédték Nyíregyházát a romántól, és másnap millió könyvet bezúrtak, így ünnepeltek. Nézze, ott! Kinn az ablakon!

II. POLGÁR: Az apokalipszis lovasai. (Poharat vág a tükörbe)

-

VÖRÖSŐR: Szóval szökni akartatok, nyavalyások.

BUNDÁS NŐ: Én, kérem...

VÖRÖSŐR: És mi maga, nagyságos vagy méltóságos?

BUNDÁS NŐ: Nagys... Nem vagyok semmi.

VÖRÖSŐR: Át a csehekhez. Szép. Hát én most lelövetem magukat. Mi a neve?

Bundás nő sírva fakad.

Batyúznak, vidékre járnak. Nem tudják, hogy ott nincs kenyér? De maguknak semmiképp.

ÚR: Kérem...

VÖRÖSŐR: Nem bánom, menjenek. A vesztükbe rohannak, a csehek köpni fognak magukra. Tíz Lajos-arany, ezt lefoglalom.

ÚR: Egy hete már Párizsról álmodom.

VÖRÖSŐR: Te viszed át őket.

Másik vörösőr ujjaival mutatja, hogy őt. Vörösőr ujjaival mutatja, hogy kettő.

-

CSERNY: Ne bögj, már mondtam.

JULI: Úgyis tudom, hogy van valaki más az életedben.

CSERNY: Mit lógsz rajtam mindig?

JULI: Az a pincérnő a kávéházból, a vörös hajú. Azt mondta, polgármestert csinálsz belőle. Hogy lóg a melle, pfuj! Utálatos!

CSERNY: Nincs senkim, mondtam már. Ki nem állhatom, ha sírsz. És egyébként nem is lóg a melle.

JULI: Már nem engem szeretsz.

-

*Szamuely és Mimi kézenfogva sétál a pályaudvaron,
Szamuely Győrbe indul, a húsvéti beszédét gyakorolja*

SZAMUELY: *(udvarol)* A hatalom a kezünkben van. Aki azt akarja, hogy visszatérjen a régi uralom, fel kell akasztani. Át kell harapni a torkát. Most szükség lesz arra, hogy vér folyjon. A vértől nem kell félni.

Hatalmassá fog tenni bennünket. A vér lesz az, ami az igazi világhoz elvezet minket. Ki fogjuk irtani, ha kell, az egész burzsoáziát.”

MIMI: *(inteket, egyedül a naplójába ír)*

A Nyugati pályaudvarhoz mentünk, a Frontmögötti Bizottságok szerelvényéhez. Tibor fogadott minket, megölelt. Tibor szeret engem! Épp a húsvéti beszédét írta a vérről. Megmutatta a császár vonatát, ott vesztegelt egy külső sínen. Fényűző vonat volt, a többinél szélesebb.

Vörös plüssel kitapétázott tróntermes vagonot is láttam. A trón és körös-körül minden vörös plüss! Függyönyök hatalmas bojtokkal. A trón kis emelvényen állt. Én, mint apám lánya, ráültem a trónra. Mindenki nevetett!

-

CSERNY:

Vénséges vénember, mocskos, taknyos öreg! Sírsz a pár pofontól, amit a legényeimtől kaptál, az életedet sirasd! Öt év nyomorúsága tüzezi a vérem, öt év adóssága, sátán. Írástudatlan vagyok, bohóc, cseléd, hazátlan eb, a nevem se tudom leírni, és semmi mást se, de egyet igen, a tiédet. Öt évig tanultam, a véremmel, a hugyommal, a verítékemmel. Sárral írtam a falakra, amerre jártam, benzinnel írtam a zsúptetőkre, hogy el ne felejtse senki, intéző, vén ördög, a frontra vágta, mert megkívántad az asszonyom mellét, lottyadt. Belzebub. Ne kapkodj a kezemhez, undorodom a könnyeidtől, vagy a taknyod ez?

ÖREG:

Csak nem ezért jöttél tán, hogy a halálom legyél?

CSERNY:

Sírt a lábam, mire megleltelek, öt évet haraptam le érted az életemből, tetvek közt a sárban, de megöllek, és tiszta már a lelkem, mint Jézus orcája.

ÖREG:

Tiszteltél-becsültél, megsüvegeltél. Apáddal-anyáddal jól bántam életembe... nem kívánhatod egy öreg halálát. Hibáztam-vétkeztem, de akárha apád lennék.

CSERNY:

Isten nagy kék ege fölöttünk, Szűz Mária s az angyalok tanúim az égben, elég soká túrtóztettem magam!

Búzlik a lelked, mint a feltépett lódög, gyötri az orrom!
A kényes orrom! Áporodott a szíved és taszító, mint a
hadikurvák öle hajnal felé. Bíbor szív, sápadt szív,
folyni fog a véred.

ÖREG: Fogd a pénzem, régi kincseim, menj utadra, a családom
vagyon a tiéd, minden a tiéd, hagyj élnem...

CSERNY: Az életem rosszabb volt, mint a pokolban, ettől várok
üdvösséget.

ÖREG: Leszúrtál, a becsületed haldoklik. Úgy beszéltem
veled, mint a magyar birodalom tisztjével s
úriemberrel, pedig hát ti бүdös parasztok, Raszputyin
farkasai, úgy látom, sárkánytejet szoptatok.
Megátkozlak titeket, vörösök vagytok, mint a
csizmádon a vérem, a szolgám leszel odaát is, kurafi.

CSERNY: Megdöglött, földet rá. Ettől tán megnyugszik az én
vándor lelkem.

-

STROMFELD: Miskolc visszavétele óta a csapatok harci szelleme
különösen jó. Az első és hatodik hadosztály Szerencs-
Gönc-Vilmány-Nagyida-vonalon előrehaladva ma
hajnalban elfoglalta Kassát. A 39. dandár
Rimaszombatnál áll, a 80. Losonc-Zólyom irányban
tervezett ütemben halad. Körmöcbánya-
Besztercebánya-Nyitra vonal elérése várható. Azonnali
lőszerutánpótlást kérek. Stromfeld. Si....irozd!

TÁVÍRÁSZ: Igenis.

STROMFELD: Mi van fiam?

KATONA: Jelentem, a 10. dandár 60 órája nem aludt. Pihenőt kér.

STROMFELD: Abosban szállót rendeltem nekik, ahol széplányok
melegítik előre az ágyakat.

KATONA: Jelentem. Abos még nem a miénk.

STROMFELD: *(Hűvösen)* Hát el kell foglalni.

TÁVÍRÁSZ: Mindjárt meglesz az összeköttetés. Ki ugat bele?

STROMFELD: Hát maga?

VÖRÖSPARANCSNOK: Alássan jelentem, jelenteni szeretnék.

TÁVÍRÁSZ: Az anyád! Ez szól bele. A 46. dandár jelentkezik, elfoglalta Nyustyát. Utasítást kér.

STROMFELD: Pihenő után törjenek elő Tiszolcig.

VÖRÖSPARANCSNOK: Alássan jelentem, parancsnok elvtárs, nem bírom már. Tiszafüred óta vagyok itt, és már előbb is... Ön már a Ludovikán is parancsnokom volt.

TÁVÍRÁSZ: A 46-osok tüzérségi támogatást kérnek.

STROMFELD: Irányítsd az osztályt Aggtelekről. Mi van, fiam?

VÖRÖSPARANCSNOK: Hisz már rendelkezési állományban is... halálosan fáradt vagyok. Én a császári és királyi hadsereg századosa voltam.

TÁVÍRÁSZ: *(morog)* Szuhafőnél elakadt a lőszeroszlop.

VÖRÖSPARANCSNOK: Szegeden a volt évfolyamtársaim kávéháztól kávéházig korzóznak, s úgy lépnek előre rangban. Hozzám már mindegyik rangidős...

TÁVÍRÁSZ: Na, ez beszart. Apparát, apparát, kapsz egy pofont!

STROMFELD: Szuhafő? Küldj ki egy utászszakaszt.

VÖRÖSPARANCSNOK: Itt még eltörölték a rangokat. Én mint volt százados...

STROMFELD: Írd, napiparancs! Hoványi volt századost a lizikai áttörésnél tanúsított rendkívüli helytállása miatt a mai nappal volt őrnaggyá léptetem elő.

TÁVÍRÁSZ: Hurrá! Megvan az összeköttetés! Az anyját, de ügyes vagyok!

-

STROMFELD: Halló, ki beszél?

HANG: Korbély beszél Pétervásárról.

STROMFELD: Mi a keserves szakramentumot keres maga Pétervásáron?

HANG: Zavarom a csehet Disznód felé.

STROMFELD: A keservit! Még csak tűzérési előkészítést csinálunk, magát a lovasság fedezi jobbról. Mi volt a parancs?

KATONA: Jelentem, megjött Szamuely elvtárs.

HANG: Jelentem, parancs volt, hogy nyugtalanítsam a csehet.

STROMFELD: A huszár anyátokat! És maga rohammal nyugtalanít? Pétervásár holnapra volt kitűzve, a terv szerint!

SZAMUELY: Erőt, egészséget, elvtársak.

HANG: Nem tehetek róla, jelentem, hogy a cseh nem nyugtalanodott, csak elfutott. Otthagyta Pétervásárt, mint bolond tehén a fiát.

STROMFELD: Halló...

SZAMUELY: Erőt, egészséget, elvtársak. Vegyék le a nemzetiszín karszalagokat.

-

SZAMUELY: Tiszt urak! Kesztyűt hordanak és paszományt. Igen, igen.

STROMFELD: Mit jelentsen ez?

SZAMUELY: Baráti látogatás. Körülnézek itt, mint jó szomszédnál szokás. Zavartok? Tudja, hogy Landler úgy viselkedik,

mint egy Lukasicsh, mióta önnél járt? Gondoltam, megnézem, mi hatott rá ennyire. Vagy zavarok?

STROMFELD: Nem tudom mire vélni.

SZAMUELY: Maga olyan, mint egy arkangyal, Stromfeld. Pesten mindenki magáról beszél, de még senki sem látta. Szürke eminenciás...

STROMFELD: Már régen akartam mondani, Szamuely, kérem, hogy fékezze meg az embereit. Zavarnak a munkámban.

SZAMUELY: A front mögötti bizottságok? (Nevet) A forradalom lelkiismerete. Nemsokára idáig is elérnek, tudja?

-

SZAMUELY: Ülj mellém, szívem.

MIMI: Mostanra és mindenkorra?

SZAMUELY: Tanácstalan vagyok.

MIMI: Sírsz majd, ha átkarollak.

SZAMUELY: Miniszter lettem. Az életemen túl nem volt mit vesztenem.

MIMI: Így volt.

SZAMUELY: Ez a perc örökké tart, nem érzed?

MIMI: Nyomtalanul múlik el

SZAMUELY: Koronás fők vagyunk, nem érzed?

MIMI: Nem érzed a kezem a válladon?

SZAMUELY: Néha még álmodom.

MIMI: Vedd könnyedebben a dolgokat.

SZAMUELY: És ez az én bűnöm lenne?

MIMI: Régen még vártál rám

SZAMUELY: Mennyi őrjöngés, mennyi gyalázat! Mennyi gúny! Az érzéseim eltompultak. Meghaltam.

MIMI: Felejtsd el, felejtsd el.

SZAMUELY: Miniszter lettem. Csak az életem maradt. Pfuj, ócskaság! Mennyi lom. Hogy zúgtak a harangok! Véres ünnepély. Szép lelkiismeret, mit tanácsolsz? Megcsókolsz-e még?

-

Egy munkástanács

I. MUNKÁS: A forradalmi háború kihúzta a talajt a lábunk alól. A legjobbjainkat feláldoztuk a köz oltárán, itthon csak a gyanúsak maradtak, akiknek rögtön megnőtt a hangjuk! Kun elvtárs, miért hallgat?

II. MUNKÁS: A népbiztosok egy klikkje kivonja magát a köz ellenőrzése alól, valóságos klubot alkot. Azt hittétek, azzal befogjátok a szánkat, hogy rendeleteket hoztok?

III. MUNKÁS: Senkinek nem lehet több, mint két rend ruhája, és fedél kell, hogy legyen mindenki feje felett. De még nem vagyunk kész.

I. MUNKÁS: Meg kell tisztítani a Vörös Őrséget az engedékenyektől. Az alkotmány egy szót sem szól a nép vérszopói ellen.

KUN: Bár a Népbiztosok Tanácsa a gazdasági szabadság oldalán áll, mégsem szálltunk szembe a követelésekkel, és életbe léptettük az árszabályozást.

II. MUNKÁS: Le a mérsékeltekkel! Leköpik a forradalmunkat!

KUN: Szélsőség... Önök árulást követelnek.

- II. MUNKÁS:** Húszezer ellenforradalmár lapul Budapesten, a jelre várva, hogy rárontson a külvárosokra.
- I. MUNKÁSNŐ:** Követeljük, hogy ébredjen fel a szabadság, mielőtt veszélybe sodornák a harácsolók.
- KUN:** Önök szeretnek engem, ez az egyetlen vigaszom.
- I. MUNKÁS:** Kun, állj az élünkre!
- MUNKÁSNŐK:** Szamuely, Szamuely!
- II. MUNKÁS:** Itt csak egyvalami segít, eresszétek szabadon a tanácsokat, hogy háborút kezdhessen a gazdagokkal.
- I. MUNKÁSNŐ:** Habsburg Józsefet a forradalom állítólagos kormánya szöktette vidékre!
- II. MUNKÁSNŐ:** Női ruhában! Hogy nem voltam ott, hogy a szoknyája alá nézzek, hogy van-e ott fogódzó a lámpavasra!
- I. MUNKÁSNŐ:** Állítsunk új vörösosztagokat! Adjunk nekik felhatalmazást! Dögljenek meg az áruhalmozók!
- II. MUNKÁS:** Ideje, hogy őrzőjratot tartsunk a nép uralma védelmében. Nohát, nemcsak az arisztokratát kell becsukni, de azt is, aki semmit se tett a szabadságért.
- KUN:** A népbiztosok hozzájárulnak, hogy megtisztítsák a Vörös Őrséget.
- II. MUNKÁS:** Le a gyanúsakkal! Gyanús, aki kiköp a népuralomra, de gyanús, aki közömbösen fogadta az új rendeleteket. Gyanús a szép beszéd. Az ellenforradalmároknak nincsenek jogaik.
- MUNKÁSNŐ:** Aknázzuk alá a börtönöket! Ez lesz a mi zálogunk, hogy a nép kormánya el ne csábuljon a selyemgallérosoktól.
- KUN:** A népbiztosok elismerik, hogy a vád igaz, ha a közvádol bárkit, hisz a bizonyíték ott van minden

felháborodott polgár szívében. Ma nemcsak az bűn, ha valaki így kiált, éljen a király. Törvényszéket állítunk fel a harácsolók leleplezése céljából.

III. MUNKÁS:

Új törvények kellene! Ha a kerület lemond a vallási kultuszokról, kapja meg a templomok vagyonát. Állítsunk emléket a szabadság mártírjainak, és forradalmi szentháromságot. Ingyenkonyhát minden házba, és ruhát és fegyvert. Biztosítani kell a forradalom tisztaságát!

KUN:

A célok világosak. A rangsorolt pontok közt első a haza védelme. Az egyenlősége záloga a Vörös Hadsereg. A forradalom veszélyben van! Könnyes szemmel látom a nép éberségét. Listát készítettek a lámpavas vendégeiről, a hazafiatlanokról, a grófokról és a gyanúsokról, akik jóllaknak minden délben, és a helyesírást is ismerik. Dícséretes! A nép szava nem lehet pusztába kiáltott szó! A forradalom veszett ellenségei a sarkunkban lihegnek, és a torkunkat keresik. A Népbiztosok Tanácsa bevezette az állandó ülésezést, aki ma elfárad, az ellenforradalmat szolgálja. A Népbiztosok Tanácsa számít a munkástanácsokra, a tanácsok a forradalom templomai, ahol a nép ítéli meg a szabadság lehetőségeit. Félő azonban, hogy ravaszkodók kerítik hatalmukba a tanácsokat, nagy szavakkal és ígéretekkel, amikkel a népbiztosokat ostromozzák. A hadseregben ágálnak a fiók-Bonaparték. A forradalom anyafarkasa veszélyt szimatolt, és ingerült, ellöki a kölykeket. A Népbiztosok Tanácsa nem veszítheti el a nép bizalmát! A nép támadástól fél, ez meg kell hogy sokszorozza erőit! Nézzétek, mit tesz északon a Vörös Hadsereg!

II. MUNKÁS:

A nép vérenek minden cseppje aranyat ér. Félek, hiába hullatjuk. Aki minket becsapna, kockára teszi az életét.

-

KUN:

A nép gyanakszik és elégedetlen.

BÖHM:

A vezetőkre mutogatnak.

KUN: A breszti béke... újabban sokszor eszembe jut. Béke északon, rendcsinálás Pesten. A kormány még mindig magán viseli az ideglenesség jeleit.

BÖHM: Le kell mondani a túsok szedéséről, megnyerni a külföld bizalmát. Soha nem lesz elég élelmiszerünk, és a népharag a csatornába talál fojtani minket.

KUN: Szamuely azt hiszi, hogy a terror is kimérhető kenyér helyett.

BÖHM: A veszetteket a frontra kell küldeni. Ez ügyes húzás lenne.

KUN: Borotvaélen táncolunk. Eltüntetni a veszetteket. De visszafelé meddig tart a forradalom?

BÖHM: Előzzük meg őket, előzzük meg! Így valamit még megmenthetünk.

KUN: Böhm, meddig kísérsz el te engem?

-

KUN: Tiktak. Tiktak. Metronóm, meddig kínoz? Szabály, szabály, szabály. Állj meg! Dögölj meg! Őrült vagyok, aljanép. Nyúlszájú részegeknek prédikálok... Azt mondják, Szamuely hercegi palástban járhatja a szeretőjét, hallod? A hadsereg eljutott a legbúzósebb északi kanálisokig. Mekkora hegyek! Jártam arra... Szamuely és Stromfeld, kié a forradalom? Senki sem vethet a szememre semmit. A mérleg nyelve... Olyan ez a szoba, mint egy koporsó! Mi történik északon, a rohadt anyátokat! Jelentsetek!

-

AGITÁTOR: Nem a félénkek tették-e tönkre a köz ügyét? Nem a félintézkedések taszították-e a nemzetet a bukás küszöbére? Hasznára válik a forradalomnak, ha vannak hívei, akik magukkal sodornak másokat, és felrázzák a közvéleményt, nehogy megposhadjon. Ne féljete a lelkiismeret kínjaitól, a grófok fegyverei Lukásichot a

hátsó kijáraton szöktették meg októberben, a
szánalmunk utolsó morzsái is leperegtek ezen a rostán.
Szökjetek meg! Szökjetek meg! Az árulástól féljetek.

-

KUN: Ki vádol még? Rajta, szép nap! Beszéljetek!
Hízelegjetek nyugodtan, ártatlanok vagytok előttem. Ki
szeretne a lelkiismeretem lenni? Te ott? Vagy te?
Pucérnak érezné magát. És védtelennek. Szörnyűség,
igaz? Dícsérjetek! Vagy nem találtok szavakat?

-

KUN: A mérleg nyelve nem leng ki többé, a forradalom
holtpontra billeg. Egy lépés jobbra, egy lépés balra,
mindennek vége. Hogy lobognak a fáklyalángok! Mint
a gyertyák az asztalon... csak üvöltsetek. A győzelem
küszöbön áll, az antant... tárgyalni jöttek. Dúsan
megrakott asztal. Miféle nyomokat hagyunk magunk
mögött? A forradalom, a forradalom... Mit kértek még
tőlem?

AGITÁTOR: Ütött az óra, hogy megkondítsátok a szabadság
vészharangját!

Vége

Kiegészítő jelenetek

JULI: Ezért jutottam ide. Csak iszok, már nem is dolgozok.
Nincs pénzem semmi se. Szűz Máriám, ezt kértem
tőled mindig, csak ezt. Hogy csak szerelmes ne legyek.
Most mi lesz velem?

MIMI: Ne töröld a lepedőbe az arcodat.

JULI: Elkenődött a festék.

MIMI: És ne szívd az orrod.

JULI: Bögök, egész nap csak őt várom. Piszkos strici. Istenem. Hazudott, hazudott...

MIMI: Nesze, egy zsebkendő.

JULI: De tudtam én!

MIMI: Már megint bögsz?

JULI: Csak lennék legalább terhes tőle, de még az se. Megbüntetett engem az Isten.

-

SZERZETES: Gyónni kívántál, leányom.

JULI: Én olyan bűnös vagyok, atyám, hogy az szentség! Atyám, én egy olyanféle vagyok...

SZERZETES: Krisztus a beteg lelkekért jött el hozzánk, lányom. Miben vétkeztél?

JULI: Nem segíthet énrajtam senki. Egy rossz nő vagyok én. Senkin se segítettem életembe se, csak egyen. Csak egyet szerettem. Ez az én bűnöm. *(Zokog)* Egyedül vagyok.

SZERZETES: Az úrnak sohasem az a szándéka, hogy a Golgotát könnyen járjuk végig. A kötelesség kemény, a jutalom csodálatos. Tűrj békén. Nincs mitől félned, leányom, tűrj békén.

-

CSERNY: Azt hittétek talán, hogy én kőből vagyok? Azt hittétek talán, nekem a mennyország, hogy a Lenin-fiúk parancsnoka vagyok? Kötelesség, kötelesség, kötelesség! Véres kötelesség! Próbára tett az Isten, billeg a mérleg. Itt fogtok hagyni mind, ha üt az óra. Mutogatni fogtok rám, le fogtok köpni, a húsból esztek. Magamra hagytok mind. Juli meg gyufát ivott.

Hát azt hittétek, hogy nekem nem szakad meg a szívem? Azt hittétek, hogy ez a mennyország?

SZAMUELY: Tiszt urak! Maguk a forradalmat fogják szolgálni, tetszik vagy nem. Mind a forradalmat fogjátok szolgálni, álmotokban is. Ha felnyögtök az éjjel, és felriadtok, tudni fogjátok, ez is a forradalom javára volt. Éjjel és nappal, akarva-akaratlan, csontig-velőig!

-

Félreverik a harangokat.

EGY PAP: Jézus fehér bárányai! Elérkezett a leszámolás órája!

TENGERTISZT: A monitorok legénysége felszabadítja Budapestet a vörös rémuralom alól.

PAP: Június 24.! Áldott légy diadalmas nap, letörlőd a szégyent!

TISZT: Ludovikás hallgató urak! Tiszt urak! Alakítsák meg a zászlóaljakat, felhatalmazom önöket, hogy vegyék át a bűnös város kormányzását. A hazáért, a szent magyar királyságért!

LUDOVIKÁSOK: Második szakasz, a telefonközponthoz. Ha nem tudjátok bevenni, lőjétek szét.

- A királyért!
- Foglyot nem ejtünk.
- Harmadévfolyam, vigyázz! Jobbra igazodj!
- Hányan hiányoznak? Oszd a fegyvert!
- Lépést tarts!
- A pályaudvarokhoz, a pályaudvarokhoz! Harmadik század!
- Tiszteletadás a monitorok legénységének!

EGY TISZTIISKOLÁS: A Szovjetház, vagyis a Hungária Szálló védelmét vörös munkásnők vették át.

HANGOK: A Belváros már a mienk. A Hungária előtt halottakkal teli a kövezet. Nőkre nem lövünk.

- EGY TISZT:** De szukákra igen. Negyedik-ötödik század. Futólépés. Ez rátok vár.
- HANGOK:** Igazodj! Bögnek a gyári szirénák! Mozgósítják a munkásokat. Előre! Eltiporjuk a cselédeket.
- MUNKÁSNŐ:** Dögöljete meg, kurafiak. Ne bántsatok, ne bántsatok.
- FIÚK:** Szuka! Gránát volt a kezében, úgy kaptuk el. Lámpavasra a bolsevikkal! Tollba, szurokba! Vége, vége. Már meghalt.
- TISZT:** Csepelen erős az ellenállás. Szétaprózzuk az erőnket.
- MÁSIK TISZT:** Krisztinaváros lőszerutánpótlást kér.
- TISZT:** Vége, vége, a monitorok menekülnek! Mindennek vége! Jönnek a vörös lovasok!
- MAGAS RANGÚTISZT:** Uraim! Szorongattatott helyzetünkben mint rangidős tiszt bejelentem, hogy harcunk elbukott. Megparancsolom, hogy tépjék le váll-lapjaikat, fehér karszalagjaikat, és késedelem nélkül rejtőzzenek el, ki-ki otthonában, vagy ahol teheti! A harcnak vége.
- HANGOK:** Hazugság! Árulás! Benne hagytak a szarban! Tartóztassák le, tartóztassák le!
- MAGAS RANGÚ TISZT:** Nekem mint háborút járt tisztnek kötelességem, hogy bejelentsem, a további harc öngyilkos kísérlet. Óvják meg fiatal életüket, és teljesítsék a parancsot!
- FIÚK:** Árulás! Adj egy fegyvert! Becsaptatok. Menekülj, menekülj! Ideértek!
- VÖRÖSKATONÁK:** Farkaskölykök, nem volt elég? Még mindig lőnek. Fedezlek, jobbra menj.
- TISZT:** Negyedik évfolyam fedezi a többiek visszavonulását. Ne dobjátok el a fegyvert! *(Meghal)*
- VÖRÖSKATONA:** Ott is egy sátánfióka. Nem menekülsz!

VÖRÖSPARANCSNOK: Farkasok! Most majd más hangon beszélünk veletek.

-
(*Ötszázak Tanácsa*)

MUNKÁS: Az Ötszázak Tanácsa puccstól tart. A fehér Gorgó torz fejét már levágtuk a monitorok felkelésénél, a törvény pallosa azonban nem pihenhet. A külvárosok fejszéi sürgetik őt erre. Azt mondjátok, hogy a félelmünk nem valós? Nézzétek a szociáldemokrácia júdásarcát, ugyanígy piruljon, mikor saját mocskában verjük az álszent ábrázatát.

SZOCDEM MUNKÁS: A szélsőségesek árulást szítanak, például állnak itt az előbbi szavak. A becsületét bizonyított szociáldemokrácia fejét akarják, véres a kezük! Meddig feszítik a húrt? Bevezették a tizenkét órás munkaidőt, s ha nem üvölt valaki a kórusukkal, már gyanús. S ha gyanús, jaj neki.

BOLSEVIK: Parasztezredeket alakítottak! Azt várjuk valóban, mikor fognak löni is ránk? És földet akarnak osztani, és már az antant is tárgyalófél! Káoszt akarnak és valóságos ellenforradalmat, hogy tort ülhessenek a diktatúra felett.

SZOCIÁLDEMOKRÁCIA: A bolsevizmus eltakarja szörnyű arcát! Mosná kezét a tisztogatás után, és tiszteletreméltó tárgyalásra siet elénk. De feledhetjük-e véres törvényeit? A nem kétkezi munkásokról? A földről? Ki csodálkozik, ha félrelökjük a kinyújtott kezét?

BOLSEVIK: A törvény mindarra szól, kik semmit se tettek a szabadságért vagy elsápadtak a hallatán. Túl sokáig próbáltunk az értelmükre hatni, csesszétek meg. Ideje volt, hogy az elnyomók feje úgy hulljon, mint ősszel az érett alma. Végét vetettük az enyhességnek valóban, nem lett már elég, ha valaki hűséget tett a forradalom mellett. Ez a mi tisztaságunk.

SZOCIÁLDEMOKRÁCIA: Csapdába estünk! Feltámadt hamvából a zsarnokság. A népbiztosok a csavargók és a szájhősök kegyét keresik. Nem engedhetjük szabadon a terrort!

BOLSEVIK: Mi az oka annak, hogy a nép boldogsága csak álom?

-

MÁSİK SZOCIÁLDEMOKRÁCIA: Kalandorok kezébe került a forradalom. Akiknek szükségük van arra, hogy megmotozhassák magukat, mielőtt Moszkvába repülnek. Avagy ne mutassak ujjai az akarnokra?

KUN: Ötszázak Tanácsa! A forradalom legnemesebb és legtisztább fiainak gyűlése! Aki azon van, hogy megalázza és megbénítsa őket, akik éberen öröködnék a vörös hadjárat tisztaságán, a haza ellensége és áruló! Akár e teremben van, akár kívül. Van ilyen terv az ötszázak megalázására, még olyan körökben is, ahol hazafiságnak kellene uralkodnia, olyan körökben, melyek jogot formálnak mindannyiunk túllícitálására! Nem tehetem meg azonban, hogy néven nevezsem gyanúnk áldozatát, a bolsevik önuralom kötelez. A borotva élén lépkedünk. Minden sötét árnyék, ami az ötszázak és a népbiztosok közé vegyül, az árulók öröme.

BOLSEVIK: Halál az intrikusokra!

SZAMUELY: Keselyűk.

KUN: Szükségünk van arra, hogy kiássuk a forradalom medrét, hogy irány mutassunk híveinknek. Avagy bennünk is az örült Lukasich vére folyik? Igen szép lenne, ha az ötszázak emelnék magasra az igazság szent szobrát a hatalom előtt, de még szebb lenne, ha vezetnék a vak hatalom kezét. A népbiztosok segítséget kérnek.

HANG: Szétszórtatok minket!

KUN: A szavatok erkölcsi fegyver.

HANGOK: Féket kell vetnünk a népbiztosoknak. Forradalmi törvényeket! És Szamuely?

SZAMUELY: Meghallgattam a nép küldötteit. Hallgattam eddig, hiszen ki vonná kétségbe, hogy a nép szava – törvény? És van-e gyermeki elme, amely ne látná akár a napvilágnál, hogy az ötszázak a nép lüktető szíve. A szív a boncasztalon, súlyos kórokkal bomlottan dobog, orvosára vár.

HANGOK: Kétségbe vonja a nép hatalmát! Hiéna! Hagyd beszélni!

SZAMUELY: Ti, nincstelenek vagytok a föld hatalmasságai, súlyos felelősség a vállatokon. Aki gyenge, aki nem bírja, még meghátrálhat. A teendő világos. A szív beteg, a test beteg. A forradalmat azok hasznára kell fordítani, akik támogatják, és azok romlására, akik harcolnak ellene.

HANG: Nevezd meg az ellenségeinket!

SZAMUELY: A teendő: fel kell vázalnunk egy új forradalom programját. Keljünk fel azok ellen, akik máig nevetnek rajtunk, és a lábukat törlik belénk. Vagy volnának olyan vádaskodók, akik azt merészelnék mondani, hogy ellankadt a forradalom? Megállhatunk-e ezen a ponton? Olyan pirulához kell nyúlnunk, amely torkán akad az ellenségeinknek, és zöldre válik az arcuk. Vörös terrort kérek tőletek.

KUN: Gyászos kísérlet tisztításba fogni ott, ahol csak tisztát találunk. Nem a gyanúsaktól kell óvakodnunk, hanem a becsvágyóktól, akik a forradalom pajzsával törtetnek előre. Ők fogták be a hazafiak száját a tanácsokban, ők a mi igazi ellenségeink, néven fogom nevezni őket, két hónapja türtőztetem magam. Semmi kétség, létezik egy szörnyű klikk, amely a nép jogainak megsemmisítésére tör.

HANGOK: Kiről beszélsz? Beszélj, melletted állunk. Nevezd meg, már halott!

- SZAMUELY:** Hiú ábrándokat kerget, aki azt szeretné, hogy jóllakják a farkas, és éljen a nyúl is, és meg szeretné menteni a gonosztevőket, akik összeesküdtek a szabadság ellen, Kun elvtárs. Októberben másképp cselekedtek a forradalmárok. Gyászfátyolt a szabadság szobrára, avagy jelentsünk be új felkelést.
- KUN:** Hátrább ezzel az agárral, a nép már két szent felkelést hajtott végre, s most északon ontja véré a köz javára. Még talpon vagyunk. Térjen vissza, Szamuely elvtárs, front mögötti bizottságaihoz északra, üdvös munkával nyerje meg a nép szívét, ne szép szavakkal. Vagy talán pap lesz belőle, ha győz a revolúció?
- HANGOK:** Mit értsünk, felkelésen? Pusztába kiáltott szó! Tartsunk vele! Emlékezz a monitorokra! Nem kelthetünk gyanakvást a hadsereg ellen!
- KUN:** Szavazzuk meg a jelképes felkelést. Továbbá indítsunk vizsgálatot mindazok ellen, akik megosztást akarnak szítani a sorainkban.
- ÖTSZÁZAK:** Elfogadjuk! Megsértették a jogainkat! Kudarcc, kudarc! Elég a határozatokból!
- SZAMUELY:** Még nem dőlt el semmi sem.
- HANGOK:** Felkelést! Felkelést! Le a szélsőségesekkel! Vesszen a terror! Felkelést!
-
- POGÁNY:** Láz, láz! Itt az írás, olvassátok. Mintha lázas volnék, nagybeteg. Zúg a fejem, kihúzzák-e?
- KATONA:** Sápadt vagy.
- POGÁNY:** A forradalom Thermidor előtt áll. Egyetlen szavunkat sem fogják elhinni soha. Thermidor, Thermidor, ki lesz a tábornokod? Hallod-e, pajtás, a frontra megyek!
- KATONA:** Mégy, mert küldenek.

POGÁNY: Adj egy töltényt, hadd játsszam rulettet. Becsületos akarok maradni, esélyt adok, hogy épségben öszüljön meg a halántékom.

KATONA: Csett-csatt, nem mond mást a revolvered.

POGÁNY: Csett-csatt, csett-csatt, a becsületnek így vége lett. Add a csizmám!

-

LANDLER: Elkalandozott a tekintete, tábornok úr. A katonáit nézi? Hogy menetelnek, a mi győztes erőink. Maholnap eléri a lengyel határt. Mennyi van még hátra ebből a háborúból?

STROMFELD: Több mint bármelyikük gondolná. Persze maga nagyon harcias. Landler, tudom, mit gondol. Maguk kommunisták nem ismerik a fáradtságot.

LANDLER: És maga?

STROMFELD: Nekem ez a mesterségem.

LANDLER: Hallja a cseh ágyúkat? A mi utcáinkon még mezítláb futkároznak, és korog a gyomruk, lakassuk jól őket győzelmi hírekkel, minden ebédre egy város... Éltetni fognak mint a haza megmentőit, holott nem lesz mit enniük.

STROMFELD: Rám nem illik a jakobinussipka, köszönöm. A maga cseh ágyúi... Azok odaát nem lőnek rosszul... nem egy tanítványom volt a Ludovikán. Felelek értük.

LANDLER: A vörös sipka csak csörög sokak fején. De akárhogy is, a maga tisztjei csak az orruk elé tett zsebkendővel közlekednek a komisszárok között. Fehérgondolkodás! Laokoón, fojtogat a vörös kígyód.

STROMFELD: Maguk tegeződnek a közkatonákkal. Vörösök, hogy várták magukat. Én ismerem a háborúm végét.

LANDLER: És hol a vége?

STROMFELD: Maguk olyanok, mint a gyermekek, hadosztályparancsnok úr.

LANDLER: Nekünk nem lesz rossz az emlékezőtehetségünk. Mindenkinek az ő érdemei szerint. Élő szentekre van szükségünk... és egypár halottra. Mennyi győzelem! És ez itt nem képzelet, hanem valóság. Mondja, maga nem szokott álmodni?

STROMFELD: Nem minden tetszik nekem, amit maguk csinálnak... nem minden, ezt tudnia kell...

LANDLER: Akkor meneküljön.

-

JULI: Hét kislány, hét szép kislány sétált az erdőnek szélébe, hét kislány nem ér az erdőnek végibe. Jaj nekem, hol a szép hangom! Micsoda emlékeim vannak! Jobb már csak odakívül nekem... Vörös bársonyt látok, és vörös a selyem, vörös harangok zúgnak. Krisztusom, de kell hánynom. Szűz Mária, édes Isten! Ne hagyj magamra!

-

(Munkástanács)

MUNKÁS: Átengedtük a kormánybiztosoknak a dicsőséget, hogy a hazát megmentse. Ám ők késlekednek evvel, még nem gurították a föld királyainak fejét a nép lába elé. Szükséges lesz talán, hogy elszánjuk magunkat arra, hogy megmentjük a forradalmat. Ki kell szabnunk a nép türelmének utolsó terminusát!

LANDLER (KUN): Három forradalomra volt szükség, hogy a hazát megmentjük. Az első a királyságot söpörte el, a második a gyávák és álszentek köztársaságát, a harmadiknak az anarchiát kell levernie! Én ennek a harmadiknak szentelem mindem erőm tavasz óta, ettől remélem, hogy helyreállítja a nép kormányának tekintélyét...

- MUNKÁS.** A nép ellenségei elég vakmerőek ahhoz, hogy nyílt szavakkal tegyék kockára az életüket. Vagy félreérthetjük talán Landler elvtárs szavait?
- MÁSIK MUNKÁS:** Vasas voltál, Landler! Emlékezz, velünk vagy!
- LANDLER (KUN):** A káosz bemocskolja és megöli a forradalmat. A forradalom pedig ma a haza védelmét jelenti. Nem lesz breszti béke!
- HANG:** Erdély nem eladó!
- LANDLER (KUN):** A felfordulás hívei útjában állnak ennek...
- HANGOK:** Álszent! Hazudik! Hagyd beszélni.
- LANDLER (KUN):** Azt gondoltam, amikor a kormány tagja lettem, hogy erőszakra és felkelésre nincs többé szükség ott, ahol nincs többé zsarnokság. A lázadásoknak meg kell szünniük.
- HANG:** A gyomrom lázadozik...
- LANDLER (KUN):** Azt gondoltam, hogy csak a rend állíthatja helyre a hazát, és hogy a rend a forradalom törvényeinek tiszteletéből áll. Ezért azt is gondoltam, hogy a rend a forradalom valódi arca. Ezért gondolom tehát, hogy a népnek a bujtogatók az igazi ellenségei, az új földtörvény hívei, a zendülés prédikátorai, akiknek szorosak a forradalom kötelékei, és rágalmakkal uszítanak. Ki kell ragadnunk a köztársaságot a túlzott befolyásuk zsarnokságából. Mentsétek meg a népbiztosokat, és ők megmentenek titeket.
- MUNKÁS:** Az utca még kevesli a szabadságot.
- LANDLER (KUN):** Ne alázzátok meg az alkotmány törvényeit, és vessétek eszetekbe végre, hogy akik a tulajdont egyenlővé akarják tenni, patikamérlegen árusítják ki a forradalmat, hiszen ők azt hiszik, az erények is egyenlőek, amelyekkel a nép javára tettek.

- HANGOK:** Akadályozzátok meg a szájhősök forradalmát, és a jövő a kezetekben lesz...
Az ellenség halott! Nincs sehol. Tisztogatást a népbiztosok között! És a községi tanácsokban.
- LANDLER:** Alja népség, nem szeretitek a hazát.
- MUNKÁS:** Igazságot, testvérek. Az utca népét gyalázzák.
-
- MUNKÁS:** A vérünket adjuk, mint a legszentebb hazafias ajándékot.
-
- MUNKÁS:** Mikor a munkások hadserege Kassára vonult, az egyik kapun olyasmit láttak felszegezve, mint egy nagy denevér, egy vöröskatona volt, akit felszegeztek oda, borzasztóan küzdött a halállal, és nem tudott meghalni.
- FEGYVERES MUNKÁS:** Ki kezdte a barbárságokat, már nem tudni. Elvadult tervek születtek. Mi magunk talán... Pusztítsuk el Csehszlovákiát, háborút viselt a szabadság ellen – nincs többé Csehszlovákia.
- FEGYVERESEK:** A Felvidék lüktető nyitott seb. Fenyeget a tábornokok árulása. Bosszuljuk meg magunkat!
- HANGOK:** Rendeljétek el, hogy a vagyonosok ne gátolhassák a szabadságot. Rendeljétek el a volt tulajdonosok büntetését. Dögöljenek meg. A vérünkre sóvárognak. Dögöljenek meg!
- LANDLER:** Ez volt az egyetlen kiút, hogy benneteket boldoggá tegyünk? A haza szégyell benneteket.
- HANGOK:** Mi vagyunk a haza.
-
- MUNKÁS (POGÁNY):** A forradalom ellenségei azok, akik akadályozzák a nép hatalmát. Ez bűn, ezért halál jár. Hozzunk ítéleteket,

amelyeket az igazság és a hazaszeretet világít meg. A forradalom nem vezethető jogászkodással, a zsarnokság fenyeget, és a szabadság beszédek tart. A haza ellenségeinek büntetésére szabott határidő csak annyi lesz, ami felderítésükig eltelik. Vagy várjuk meg inkább, míg ünnepélyt csinálnak a kivégzésünkből, és az utcákon, ahol visznek majd, az ablakokat mesés áron adják bérbe, ahol szőke hölgyek ülnek majd báli ruhában?

-

MUNKÁS (VÁGÓ): A gazdagok azok, akik öt esztendeje élvezik a háború és a forradalmak előnyeit, a kereskedők és a házmester-arisztokraták, akik borzalmasabbak, mint a nemesség arisztokráciája, a vérünket isszák, a húsunkat eszik, ideje, hogy véget érjen a hadjárat, amelyet az önzés folytat a legmunkásabb osztály ellen. Az élelmiszerárak fölött is rendelkezünk kell, akár a hadsereg felett. Hát vajon a gazemberek tulajdona szentebb, mint az emberi élet?

VÖRÖSTISZT: Külföld ügynöke! Uszító! Fanatikus bolond, zavart szítasz.

MUNKÁS (VÁGÓ): Le a forradalom valamennyi ellenségével, fent és lent! A nemzet fegyverben áll, az legyen az intő szó. Vagy magunknak kell feláldoznunk az ellenségeinket az erkölcs és a közjó oltárán? A bukott rendszer hullájából ijesztő férgek bújtak elő, akik meg akarják hosszabbítani a szenvedéseinket. Tehetetlenséggel vádoló a Népbiztosok Tanácsát! A forradalom fáklyája a forradalom kerékkötőjévé lett. Nem jelenti-e ez a forradalom bukását? És hol vannak az új törvényeitek? Az igazság törvényei, amit ígértetek? Hol vannak a törvényeitek?

-

KATONA: És hogy égtek a falvak, amerre jártunk! Vörös volt a patak, mint mi magunk akár. Égett minden kastély, és emberek vállig földbe ásva, kifűl a hangom, hogy mindet felsoroljam, s a kutyák, ha eloldtuk a láncról, reszketeg kezek nem írják le soha. Fattyúgrófok, atyák

rüfkéi szalmacsizmába, benzinköpenybe, éneklő
fáklya, cselédöröm. Felhők úsztak a vérző menny alatt,
madárrajokkal keverten, s alattuk a sírig hű sereg.
Minden szó kevés! Tüzes parádé! Nekifogok, s
elhallgatok újra, hogy felsoroljam. Bánja, ki nem volt
velünk, derék legény! Dús sírban rohad püspök s báró,
bőrén vitte el ostorunk nyomát, hisz nagy érdem hinni
a csodának, mint ájtatos anyó a templomi setétbe, de
még szebb, ha hallod, hogy rí a nagyúr, mint
csapdafogta róka, ha belét hasítja az acél. Ilyen húsból
falni be, ki tudja, hogy bűn-e tényleg! Papok meséje!
Ha párázó lovon gázolod esküdt ellenségedet, de szép!
Férfimulatság, akár a test szerelme. Vörös lovasság!
Áldás kíséri! S felhőben seprűnyél-lovagok hada. S az
édes csitrihús, mit nyeregben viszünk messze el.
Türelmet adj, ég, hogy mindet elbeszéljem! Mit tettek
az éhesből lett húségesek! Sírás és gyászos nyomor
mélyén gondolva ránk, üdv nekünk és tisztelet!
Emlékezz a jótevődre, ember!

vége

(Fel nem használt jelenet)

*Szamuely és Mimi kézenfogva sétál a pályaudvaron,
Szamuely Győrbe indul, a húsvéti beszédét gyakorolja*

SZAMUELY: *(udvarol)*

„A hatalom a kezünkben van. Aki azt akarja, hogy visszatérjen a régi uralom, fel kell akasztani. Át kell harapni a torkát. Most szükség lesz arra, hogy vér folyjon. A vértől nem kell félni. Hatalmassá fog tenni bennünket. A vér lesz az, ami az igazi világhoz elvezet minket. Ki fogjuk irtani, ha kell, az egész burzsoáziát.”

MIMI: *(inteket, egyedül a naplójába ír)*

„A Nyugati pályaudvarhoz mentünk, a Frontmögötti Bizottságok szerelvényéhez. Tibor fogadott minket, megölelt. Tibor szeret engem! Épp a húsvéti beszédét írta a vérről. Megmutatta a császár vonatát, ott vesztegelt egy külső sínen. Fényűző vonat volt, a többinél szélesebb. Vörös plüssel kitapétázott tróntermes vagon is láttam. A trón és körös-körül minden vörös plüss! Függyök hatalmas bojtokkal. A trón kis emelvényen állt. Én, mint apám lánya, ráültem a trónra. Mindenki nevetett!”